

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bítkabérház).
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 11. sz. 1944. január 15 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Közöljük a tanügyi kinevezéseket

A szovjet offenzíva első lendülete múltóban van, a második roham előjelei már mutatkoznak

— jelenti Berlin

Súlyos harcok a délolaszországi fronton, légítámadás Róma ellen

A lengyel kormány a vitás határkérdéseket nemzetközi fórum elé akarja vinni

Német tájékoztatás a Romániában leszállt ejtőernyősökről és azok „különbéke-meséjéről“

A keleti fronton a jelenlegi világháború legnagyobb arányú csatája folyik. Egy német katonai szakíró jellemezte így a hadihelyzetet. A harcban álló erőkről egyik tel sem közöl pontos számadatokat, de a szörványosan megjelent egyes adatokból következtetni lehet, hogy a szovjet őrjátsi tömegeket és hasonlóan nagytömegű hadianyagot vet harcba. A német hadvezetés viszont jankarékodik az erőkről, melyekre nemcsak a keleti fronton van szüksége és minden más szempontot alárendel a szigorúan vett stratégiai érdekeknek.

A szovjetek a keleti arcvonalon keresztül Nevelig nem eszékendő erővel rohamozzák a német állásokat — írja Hallensleben Márton, a Német Távirati Iroda katonai levelezője fejtegetésében a helyzetéről. Majd így folytatja: Szünet nélkül dühöng tovább a keleti csata az arcvonalnak olyan széles sávjában, ahogyan eddig még sohasem lehetett megfigyelni a német-szovjet háború folyamán.

Az egyik oldalon feltétlenül akar az áttörésre, a másik oldalon feltétlenül akar az ellenállásra: ezek jellemzői ennek a harcnak. Az ilyen küzdelemnek természetesen velejárója, hogy a támadó fél a védelemnek ekkora makkassága mellett, csak akkor tarthatja fenn a támasztó szándékát, ha emberben és anyagban a végsőkig mindent bevet a harcba. A németek harcmodjára arra kényszeríti a szovjet vezetőket, hogy tartalékaikat olyan mértékben vegyék igénybe, hogy nem látszik indokolatlannak az a kérdés, mivé fejlődik majd ez a téli offenzíva, ha a szovjet a végén ismét csak területi nyereségeket ér el, egyébként azonban újra döntés nélkül fejezi be a csatát.

Ennek a kérdésnek felvetése nem jelenti ugyan azt, hogy ezzel már leránjuk a leplet a legfelsőbb német hadvezetés végső szándékairól, de mégis világot vet bizonyos német mozdulatok indokaira.

Amit ezzel kapcsolatban már többször sejtettek, az közben az utóbbi napok során beigazolódott: az tudniillik, hogy Manstein vezérőrnagy hadosztályai egyaránt merész és sikeres hadművelettel olyan házasokra kényszeríti a szovjet hadvezetést, amelyek nem illenek bele annak tervébe.

A bolsevisták jelenleg már csak S. arnyától nyomulnak előre.

A német ellenállás mindenütt erős, különösen pedig ott, ahol rugalmasan vezetik a védelmet és nyugati, illetve északi és déli irányban kitérnek.

Tévedés lenne azt hinni, hogy nagyobb méretű kitérő mozdulat azt jelenti, hogy az, aki ezt a mozdulatot végrehajtja, a gyengébb fél.

Régi harcászati eszköz, hogy a számbeli fölényt, amelynek tömege mindig merev, úgy kell elensúlyozni, hogy mozgásokat hajtsanak végre, csak a mozgás kedvéért.

A németek úgy látszik a legjobb eredménnyel alkalmazzák ezt az eszközt, amivel kapcsolatban persze változatlanul tekintetbe kell venni, hogy a németek a csata bizonyos gyújtópontjain itt-ott beavatkoznak ugyan mozgékony tartalékokkal, azonban sohasem erősítik arcvonalukat valódi hadműveleti tartalékok utanszállításával.

A német vezetés nyilván meg akarja őrizni teljes cselekvési szabadságát azáltal, hogy egyelőre hagyja, hogy az ellenség legmagasabb fokú erőfeszítése, az ellenséges támadóerő is kifulladásig — fejezi be fejtegetéseit a német katonai szakíró.

Semleges hírforrások szerint a szovjet csapatok minden erőfeszítésük ellenére eddig csak mintegy 5300 négyzetkilométernyi területet tudtak megszállni az 1939-iki lengyel határtól nyugatra. Szárnytól nyugatra és délnyugatra fokozódott a szovjet nyomás, amelynek iránya most Mozir felé mutat. Itt az oroszok mintegy 30 km-nyi szélességben igyekeznek előretörni a Pripjet alsó folyása felé a keletről és nyugatról fenyegetik Mozir városát. A támadás főcélja Kovel felé mutat: a bresztlitovszkovi, illetve kiev—varsói vasútvonal megszerzéséről van szó. A szovjet csapatok a lengyel határtól nyugatra mintegy 100 km. széles fronton fejlődnek fel, de eddig csak egy helyen tudtak mintegy 120 km-nyire lengyel területre behatolni. A pinszk—gomeli vasutat is fenyegetni akarják az oroszok és mintegy 5 kilométernyire állnak Kalinkovicitől a pinszki vasútvonal mentén. A Bug első folyásánál rendkívül heves német páncélos támadásba ütköztek a szovjet csapatok. Manstein báró tábornagy itt minden erővel védi az

odessza—varsói vasútvonalait, amely a Dnyeper-könyökben levő német csapatok fő utánpótlási vonala s ezért lendületes ellentámadásokkal tartja vissza az oroszokat Vinnicától. A Bug vonalán változatlan heveséggel tombol a csata, amelynek kimenetele új helyzetet teremtett az egész keleti harctéren.

Berlini katonai körökben

A keleti arcvonal helyzetét némi meglepéssel és láthatólag aggodalom nélkül ítélik meg. A szovjet erőviszonyokhoz mérve, amelyek a német erőkhöz viszonyítva többszörös, sőt gyakran óriási ember- és anyagfűlűsúlyhoz vezettek, német katonai tényezők kijelentik, hogy a szovjet hadvezetés offenzívájának egyik jelentősebb célját sem érte el. A szovjet csapatoknak csupán betöréseket sikerült elérnie a német vonalakba, de áttörést nem. A németek célja arra irányul ugyan, hogy szívós kiartással, valamint erélyes ellentámadásokkal, amíg csak lehet, a területet tartsák, azonban feladják mihelyt nagyobb köteleket a bekerítés vagy megszeméltetés, illetve az ellenség tulajdonképpen áttörése fenyegeti. Emellett újból kiemelik a kis egységek erkölcsi erejének teljesen döntő jelentőségét, erre Vitebszknél ismételt volt példa. Ezen az arcvonalzakaszon előfordult, hogy egy század teljesen magára maradván az ellenállást veszteségekre való tekintet nélkül mindaddig folytatta, míg a német hadvezetés az időnyerés alapján lehetőséget szerzett arra, hogy a hátsó védelmi vonalakat berendezze, vagy ellentámadásra induljon. Helyképpen ismételt sikerült az arcvonalat a legcselkeylebb területvesztéssel tartani — hangoztatják német katonai körökben.

A Német Távirati Iroda katonai levelezője

pénteki helyzetleírásában megállapítja, hogy a szovjet téli támadás első lendülete múltóban van, a második bolsevista támadási roham előjelei pedig már mutatkoznak. Majd így folytatja: Az a körülmény, hogy a németeknek már 20 nap után sikerült hatástalanná tenni az idei téli első nagyszabású szovjet támadás rendkívül nagy erejét, teljes bizonyítéka a német

hadvezetés fölényének és a német csapatok nem gyöngülő harci szellemének. A nagy német vezérkar körében az a felfogás uralkodik, hogy az ellenfél támadása még egyáltalán nem merült ki, valószínű, hogy már a legközelebbi órákban váltakozó súlypontképzéssel nem kevésbé tömören folytatódna, azonban végül is éppen úgy úrrá lesznek rajta, mint minden eddigi támadáson. Eszerint tehát a németeknek úgy látszik az a szándékuk, hogy egyelőre elvből megmaradnak védekezésükkel és tartalékaikat csak akkor vetik harcba, ha az ellenfél megközelítőleg használta támadó erejét. Ebből folynak az összes további következtetések és ebből adódnak a német seregek összes további mozdulatai is.

Az olaszországi hadszíntér

nyugati részén az ellenség kiterjesztette támadásait a Venafrotól északra levő szakaszra is. Clark tábornok csapatai a Cassinótól 6 km-nyire levő Cervaro község elfoglalása után most a Cassino elleni ostromra készülnek.

Csütörtökön az arcvonal nyugati szárnyán került sor nagy harcokra. Valószínű, hogy az angolok nagyobb offenzívába kezdtek.

Az olasz harctéren folyó súlyos harcokról berlini katonai körök úgy nyilatkoztak, hogy az angolok szovjet offenzíva közvetlen célja Cassino, távolabbi céljuk termézetesen Róma. Az amerikaiak előrenyomulása azonban még mindig igen lassú.

A japán-orosz viszonyról

érdekes kijelentés hangzott el. A Japánból Oroszországon keresztül Törökországba érkező japán diplomaták a következőket jelentették ki török újságtírók előtt:

A szovjet-japán viszony jelenleg egyáltalán nem rossz. A viszony ma hasonló ahhoz, amely a Szovjet-unió és az angolok között állt fenn a háború előtt, vagyis abban az időben, amikor még nem volt közöttük szövetség. Japán önmagában bízik és az európai háború nincs közvetlen kihatással a Japán által vívott háborúra. Míg ha netalán Japán egyedül is maradna, a háborút igazi számúraj szellemében folytatná tovább.

A lengyel kérdés

fejleményei igen érdekesek, különösen amerikai vonatkozásban.

A „New York Times“ megállapítja, hogy a szovjet kormány a lengyel néphez intézett ultimátumának közzététele előtt nem tanácskozott a többi szövetséges kormánnyal. A lengyelek szempontjából jelentősége van annak is, hogy egyes befolyásos amerikai tényezők a londoni emigráns kormány mindenestre való elismerése mellett nyilatkoztak, függetlenül attól, bárhogyan is alakuljon a szovjet magatartása Lengyelországnak ezzel a képviselőjével szemben.

Az amerikai lengyel népesoport legnagyobb szervezete már a múlt héten közös nyilatkozatban szembeszállt az orosz igényekkel. Az ebben a kérdésben hozandó meg nem felelő döntés azonban nemcsak a lengyeleket érinti — állapítja meg a tudósító — és azt az amerikai közvélemény előtt nem is palástolják. Figyelembe kell venni, hogy az orosz javaslatok értelmében a keleten megkisebített és Moszkvától függő viszonyba került Lengyelországot keleti német területek odaajuttatásával kívánják kárpótolni.

Friedrich Stampfer volt német szociáldemokrata képviselő a „New York Herald Tribune“-ban írott cikkében válaszol az A. Linticnyilatkozatra és ennek folytán tagadja, hogy a lengyeleknek joguk volna ellenszolgáltatásként német területre. Az előző világháború után otflakó népek óhajának demokratikus módon történt megkérdése alapján Németország mellett maradtak, lakosságuk német és nem kívánnak lengyel állampolgárok lenni, viszont helyük sem volna a megkisebített Németországban, különösképpen ha tekintetbe vesszük, hogy a szudétánémeteket is el akarják távolítani a jövőben Csehszlovákiából. Ebben az esetben Lengyelország és Cseh-

szlovákia kedvező népszerűségi viszonya rendeződnek, míg a szét-szagatott és elszegényedett Németország sem lakóhelyet, sem élelmezést nem tudna nyújtani jobbbi 6-7 millió embernek. Ez azonban nemcsak Németországot érintené, mert ilyen esetben évekig szövetséges megszálló hadseregre volna szükség, hogy ott a rendet fenntarthassák.

A lengyel államférfiaknak Eden külügyminiszternél tett látogatása után londoni hírmagyarázók hangsúlyozzák, hogy a nyugati hatalmak a lengyel-szovjet kérdésben mindkét fél részére elfogadható megoldást tartanak kívánatosnak és nem akarják, hogy a kérdés

erőszakos módszerekkel döntsék el a hatalmasabb javára. Londonban megérkezéssel fogadják a lengyel kormányt azt az óhaját, hogy Anglia és Amerika részvegyen a döntésben és szavatolja a meg-egyezős gyakorlati keresztülvitelét. A „Stockholms Tidningen” értesülése szerint a lengyel kormány válasza elkészült, azonban technikai okokból közzétételét elhalasztották. Az „United Press” londoni jelentése azt mondja, hogy a válasz ma kerül átnyújtásra és az engedékeny. Amerikában tovább folyik a vita a lengyel-szovjet kérdésről, de hír szerint Washingtonban az a benyomás, mintha az amerikai politikusok keze még volna köze a kelet-európai kérdésekben.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli:
Kercstől északra visszavertünk erős ellenséges támadásokat.

A nikopoli hídfőnél a bolsevis-tak további szakaszokra terjesztették ki támadásaikat. Súlyos harcokban visszavertük őket.

Csapatunk a Kirovográdtól nyugatra levő térségben szétvertek több ellenséges támadó csoportot. Súlyos harcok után ellentámadással itt lezártunk egy arcvonalhözéget. Tíz ellenséges páncélos és 30 lövegét megsemmisítettük.

Cserkasszától délre és délnyugatra a helyi betöréseket végrehajtott ellenséges harcok vannak folyamatban. A Pogrebise-csől délnyugatra levő térségben a szovjet csapatokat ellentámadással tovább vetettük vissza.

Berdicevtől nyugatra megsemmisítettünk egy, a mögöttes terepre áttört szovjet páncélos csoportot, miközben 55 ellenséges páncélos és 8 rohamlőveget szétlőttünk.

A Novográdvölinszktől délnyugatra és nyugatra levő térségben csapatunk továbbra is makacs ellenállást tanúsítottak az előrenyomuló ellenséggel szemben.

Hecsiától nyugatra az ellenség erős nyomása tovább tartott. A súlyos ellenséges támadá-

sok visszaverése alkalmával az egyik páncélos hadosztály csapatai megsemmisítették 19 előrenyomuló páncélosot.

Vitebszk harci térségében az ellenséges támadások ereje az előző nap súlyos veszteségeinek hatása alatt alább hagyott. Gyengébb támadásokat visszavertünk.

Nevittől északnyugatra a Szovjet csütörtökön is heves támadásokat intézett, de ezeket kemény harcokban visszavertük. A bolsevis-tak a két legutóbbi napon a keleti arcvonalon 335 páncélos vesztek.

Dél-Olaszországban az ellenség a Venafrotól nyugatra és északnyugatra fekvő szakaszon fokozódó hevességgel támadt, itt súlyos harcok folynak. Az arcvonal többi részén nem voltak lényeges harci események, eltekintve a Garigliano mellett folyó előőrs-ütközetektől.

Ellenséges rombolók megkísérelték, hogy az adriai parton lévő Civita Nova városát 15jék, azonban tengerészeti parti ütegek tűz alá vették őket. A rombolók több találat után egybe vonultak el dél felé.

Néhány angol repülőgép az elmúlt éjszakai bombákat dobott nyugati-német területekre.

Csütörtökön az esti órákban német repülőgépek délkeletangliai célpontokat támadtak. (MTI)

Súlyos harcok Novográdvölinszk környékén és Pripjet mocsarak mellett

Berlin, jan. 14. (Interinf) Novográdvölinszk környékén, valamint a Pripjet mocsarak mellett csütörtökön is nap hosszát tartottak a német kötelek súlyos harcok a számszerűen nagy fölényben levő bolsevis-takkal. Ennek során az egyik szovjet csoportnak átmenetileg sikerült a német vonalakat áttörni. A német tüzérségi állásoknál azonban a szovjet előretörését felfogták és megállították. Mind a 19 behatolt páncélos megsemmisít-

tették és a szintén keresztül tört szovjet lövészegységeket felmorzsolták, vagy foglyul ejtették.

Nevittől északnyugatra bolsevis-tak megismételték heves támadásaikat. A német védők állásaikat teljes terjedelmükben megtartották. A szovjeteknek csak egyetlen helyen sikerült elkerülni a harc után egy helyi betörés, az esti órákban azonban már ezt is el lehetett végezni. E harcokban a bolsevis-tak 9 páncélos vesztek. (MTI)

Tíz hadseregből áll Vatulín hadereje

Berlin, január 14. (NST): Kurt Pauly haditudósító, aki ezidőszereint Berdicevtől délre tartózkodik az egyik német páncélos hadsereg főhadiszállásán, érdekes adatokat közöl a Vatulín-hadseregcsoporthoz tartozó Nikolaj Fjedorovics Vatulín hadseregparancsnok rendfokozatban levő tábornok arcvonalparancsnoksága alá nem kevesebb, mint 10 szovjet-hadsereg tartozik: 8 gárdalövész-hadsereg, 1 páncélos-hadsereg és 1 gárdapáncélos-hadsereg. Ezt a tíz hadsereget veti most harcba Vatulín tábornok Berdicev térségében a német páncélos-hadsereg ellen. A Vatulín hadseregcsoporthoz 1943 nyarán elején alakult meg, az orlénszki szakaszon megindult harcok kezdetével. Azóta a hadsereg csoport a Dnyec és Dnyeper között lefolyt számtalan ütközetben erősen megnyírbálódott.

A módszerrel akarja felszámolni az ukrán parasztságnak azt a részét, amely a német polgári köz-igazgatás által végrehajtott föld-és állattartás óta teljesen elidegenedett a bolsevizmus kolhozrendszerétől.

Vatulín kötelekeinek egyrésze, körülbelül 10 lövészadosztály — ezelőtt a kubáni térségben harcolt. Általában véve a Vatulín hadseregre is áll az a régi tapasztalat, hogy az orosz gyalogos a háború kitörése óta nem lett jobb katoná, fegyverzete azonban az idők folyamán lényegesen javult.

Az időjárás Ukrajnában egyébként igen enyhe. Ukrajn parasz-tok szerint a legidősebb emberek sem emlékeznek ilyen enyhe télre. A hótakaró vékony, a fagy gyenge.

Egy olasz ezredes szerencsétlensége

Milánó, január 14. (Interinf) Mitica milicista ezredes a Piemonti nemzeti gárda parancs-noka, Verelli közelében géptöcsi szerencsétlenség alkalmával az életét veszítette. (MTI)

A lengyel lakosság elhagyja a volhyniai falvakat

Berlin, január 14. A Nemzet-közi Sajtó Tudósító jelenti: A szovjet csapatok Volhyniába tör-tént bevonulása nagyszabású lengyel népvándorlást indított meg nyugat felé.

Illetékes német körökben ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy ilyen népvándorlás, ha kisebb mértékben is, de már a múlt év ősz óta folyik. A Szovjet taval-nyári offenzívájának megindulá-sával egyidejűleg megkezdődött az orosz partizánok harca is.

Kovnoból származó értesülések szerint a partizánok tevékenysé-ge következtében mintegy 20—30.000 lengyel vesztette életét és körülbelül 800—1000 volhyniai lengyel falu vált a lángok mar-talékává.

1943 nyarán és őszén állandóan szállították Volhyniába repülő-gépek és ejtőernyők segítségével

a szovjet tiszteket, partizánvezé-reket és politikai biztosokat.

A partizánok nemcsak a néme-tek ellen harcoltak, hanem a bol-sevistaellenes érzületű ukrán ősi lengyel lakosság ellen is.

Az ősz óta tömegesen hagyta el a lengyel lakosság a falvakat s a nagyobb városokba menekült, így elsősorban Rovnóba és Luck-ba, ahonnan a németek tovább irányították őket nyugat felé. Német részről fegyvereket és lö-szert is osztottak szét a lengyel falvak férfialakossága között és megengedték, hogy a falvakban lengyel nemzetőrség alakuljon, amely gyakran elkeseredett har-cokat folytatott a támadó szovjet partizánokkal.

Lengyel partizán Volhyniában alig akadt és ezek is kizárólag kommunisták voltak.

Berlin a Romániában leszállt ejtőernyősökről

Berlin, január 14. (MTI) A né-met birodalmi külügyminiszterium sajtóértekezletén részletesen ismer-tették az a stockholmi hírt, amely idegen személyeknek román földön való ejtőernyős leszállásáról szolt.

Az ejtőernyősök, amikor földet értek, azt kívánták, hogy v zse-sék öke, Antonecu tábornagy, vagy más magasállású személyiség élje. Előadták, hogy a németek különbke-ajánlatot tettek a szö-vegségeknél és ebben Románia jelenlegi területéből Bukoviná és Bessarabiát ajánlották fel az or-szoknak.

A birodalmi külügyminiszte-riumban magát a jeletést oly ne-

vetésesnek minősítik, hogy a vele szemben való állásfoglalás teljesen felesleges. Nem néme, szokás — mondják — egy szövetséges né-p országának területrészeit másnak felajánlani. Azt az angolok szok-ták megtenni, mint most Lengy-lország esetében is.

Magá, az ejtőernyős leszállás té-nyet német részről megerősítet-tek. A földet ért személyek az an-gol Secret Service tagjai voltak, akiket korábbi munkácsük idejéből jól ismeret Romániában. Cé-jük a német kormány diszkredi-tálásán kívül nagyszabású rombo-lások végrehajtása lett volna.

Az olaszországi harcok

Berlin, jan. 14. Interinf jelenti a délolaszországi harcokról: A délolaszországi arcvonal nyugati-szárnyán csütörtökön megjut a Cervaro-Acqua Fontana kör-nyékén került sor nagyon súlyos harcokra. Az amerikai 5. hadse- rez Cervaro helys g romjai és Acqua Fontana ellen nagy erő-kel támadott, miután előzetesen kiadós pergetőz alá vette a né-met vonalakat.

Míg Cervaronál az amerikaiak visszamaradtak és csupán helyi

előretörésekre szorítottak. Ac-qua Fontanánál több oras elke-szeredett közlemben a francia csapatok sok rohamat véresen visszavertek. Csak az esti órák-ban szakadtak el a német védők Acqua Fontanánál levő állásaik-tól kedvezőbben fekvő és rövi-debb magastlati állásokba. Az amerikai 5. hadsereg a csütör-tökői támadás során létszáma-nak legalább 30 százalékát el-vesztette. (MTI)

Súlyos légitámadás Róma ellen

A bombázók többször átrepültek a Vatikánvárost is

Róma, jan. 14. (NTI) Csütörtökön délelőtt Róma ellen angol-amerikai légitámadás történt valamivel 12 óra előtt. Erős va-daszakulatok kíséretében ellen-séges bombázók jelentek meg Róma felett és robbanó- és gyuj-tóbombákat dobtak le a város különböző lakónegyedére. A tá-madógépek nagyarányú elködö-

sítéssel próbáltak védekezni a légvédelmi tüzérség tüze ellen. Az angol-amerikai bombázók a tá-madás alatt többször átrepültek a Vatikán város felett is. A la-kosság veszteséget eddig még nem tudták megállapítani. Há-rom támadógépet a város szélén lelőttek. (MTI)

A londoni lengyel kormány kidolgozta választ

Zürich, jan. 14. (MTI) A lon-doni Exchange szerint Mikolaj-cyk lengyel miniszterelnök és Rommer lengyel külügyminisz-ter hosszabb megbeszélést fol-yattak Eden külügyminiszterrel. Egy lengyel szövív kijelentette, hogy Lengyelország választást nagygyóvan kidolgozott és legkö-zzebb nyilvánosságra hozzák. Zalmalmára vonatkozóan némi támpontot nyújt az emigráns lengyel kormány lapja, amely rámutat arra, hogy lengyel vá-lásás sem határozott elutasítást, se maz orosz javaslatok elfoga-dását nem tartalmazza, hanem arra irányul, hogy a kérdés nemzetközi fórum, esetleg a lon-doni európai bizottság elé kerül-jön.

A Times értesülése szerint Eden ismét annak a sürgős ki-ránságnak adott kifejezést, hogy a kérdés részleteiben is végleg-sen szabályozzák és megígérte,

hogy az angol kormány igye-kezni fog közreműködni a meg-értő megoldás létrehozásánál. London álláspontját már ismer-tettek Moszkvával, valamint a lengyel menekült kormányval is. A lap az alábbiakban foglalja össze a közvéleményt, amelyet az angol kormánykörök is két-séggelől osztanak:

Azokra a keleti területekre va-onatkozó orosz igényeket, amely területek túlnyomóan ukránok és fehérorosok általán elisme-rik. Azon a vélemény vannak, hogy ezeknek az igényeknek li-berális értelmezése néprajzi sa-bályzathoz vezetne és ez a Cur-sion-vonal észszerű megvalozta-tását jelenti. A mindkét fél ré-széről elfogadható megoldásnak az a feltétele, hogy helyreállít-sák a bizalmat a moszkvai és te-heráni nyilatkozatok szellemé-ben.

Londoni álláspont a lengyel kérdésben

Zürich, január 14. (MTI) A „Basler Nachrichten” londoni le-velezője angol és lengyel illeté-kes helyen érdeklődött, milyen témé-szetűek voltak azok a tanácsok, amelyekre angol részről a le-gye-eknek adtak. Angol részről ha-marozták, hogy Londonban

a lengyel kormányt felelősségük tudatában levő államférfiak szu-ve-rén kabinetjének tekintik, akiknek tudniok kell mi kell tenniük. Lengyel részről hangoztatják, hogy London semmiféle nyomást nem gyakorol a lengyel-ke és nem tett kísérletet arra sem, hogy

olyan engedményekre vegye rá őket, amelyekre végeredményben maguk sem tekintenek a rendezés érdekében állónak.

„Lemberg az oroszoké lenne”

Stockholm, jan. 14. Az United Press szerint Eden célzott arra, hogy az oroszok hajlandók vol-nának tárgyalásokat kezdeni új demarkációs vonalról és az úgy-nevezett Curson-vonal alapján ugylánszik, hogy a szovjet kor-mány hajlandó a mostani len-gyel kormánnyal tárgyalni. A kormány átalakítására vonatko-zó követelésre nem történt cél-zás. A moszkvai „Pravda” csü-törtökön ismét foglalkozott a lengyel kérdéssel és térképet kö-zöl a Curson-vonalról. Ha az új lengyel határ a Curson-vonalat követi, Breszlövcsk a szovjethez kerülne, míg Przemysl Lengyel-oroszország maradna, Lemberg az-onban az oroszoké lenne. (MTI)

Új német bombák

Berlin, jan. 14. (IP) A brit és amerikai jelentések legújában arról számolnak be, hogy a né-metek egy új vadászgéptípust veteltek harcba, amelynek kü-lönbösen erős emelkedő képessé-ge van, továbbá újszerű bombát használnak, amelyet az angol-szások siklóbombának neveztek el.

Az ezekben a jelentésekben említett német fegyverek leze-sét most német katonai körök-ben teljes mértékben megerősítik.

Ertelhető módon azonban sem-miféle közelebbi részletet nem kö-zölnek a nyilvánossággal ezekről az új német elhárító fegyverek-ről.

Ugyanígy a német katonai té-nyezők megerősítik, hogy ezeket az új fegyvereket azért veteltek harcba, minthogy a január 14-i amerikai nappali légi támadás életfontosságú célpontokat je-nyegezett.

Egyébként — fűzik hozzá — ezeket az új fegyvereket és re-pülőgéptípusokat eredetileg na-gyobb és fontosabb vállalkoza-sokra tartalkolták, amint azt általában várták is és most mar-bizonyára továbbra is tartalé-kolni fogják.

Az az angol részről terjesztett hír, hogy a német vadászfegy-veket rakétahajtóerővel vezé-rik harcba, német katonai részről hallgatással veszik tudomásul.

Fiandin-pör

Basel-Nachrichten londoni leve-lezője jelenti, hogy londoni diplo-máciai körökben nagy feltűnést keltett az az algiri hírt, amely szerint Flandin volt miniszter-elnököt és külügyminisztert, más vichy párti politikussokkal együtt bíróság elé akarják állítani. A svájci lap levelezője hozzáfűzi, természetes, hogy a franciák hi-temen elhatározzák, hogy Flan-dint és társait bíróság elé állítsák aligha fog járulni Algirnak Londonhoz és Washingtonhoz va-ló viszonya megújításához Ugy-lászik azonban, hogy ezzel De Gaulle tábornok — aki minden-esetre Franciaország jövődő em-beré — nem igen törődik.

Rövid táviratok

Lisszabon, jan. 14. (Interinf) Francia Északafrika több része-ben maláriajárvány dúl. A járvány maris nagy méreteket öltött. Az összes korházak zsu-folya vannak maláriás betegek-kei. Mint jelentik, a betegség a fiatal amerikai katonák körében hatalmas arányokat öltött és sok közülük meghalt. Sok polgári egyén is. (MTI)

Szofia, jan. 14. Andrej Tosoff, volt miniszterelnök súlyos sziv-verbajban Szofiaiban elhunyt. Egyik fia budapesti bolgár követ.

Lisszabon, jan. 14. Bernhard holland herceg Kanadában és az Egyesült Államokban tett rövid látogatása után légi úton vissza-érkezett Angliába.

Helsinki, jan. 14. A finn köz-lekélési és közmunkaügyi mi-niszterium éléről távozó Ikonen miniszter helyére a közársaság elnöke Kaasalainen Väinö fő-iskolai igazgatót nevezte ki.

Ifjabb Horthy Miklós követ a Kormányzó Ur mellett nyert közvetlen beosztást

Ifjabb vitéz Horthy Miklós, aki rendkívüli követ és meghatalmazott miniszteri minőségében Magyarország brazilai követe, Brazíliából való hazatérése óta tényleges szolgálatot nem teljesített, 1944 január 1-től kezdve azonban ismét

szolgálathoz lépett és a miniszterelnöknek a külügyminiszterrel egyetértésben tett előterjesztésére a Főméltóságú Kormányzó Ur legmagasabb személye mellett nyert közvetlen beosztást.

Dr Loessl János előléptetése

A Kormányzó Ur a kultuszminiszteri előterjesztésére a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen dr. Loessl János osztályvezető orvost, osztályvezető főorvossá a VI. fiz. osztályba kinevezte.

A kinevezés arra mindenképpen érdemes, kiváló orvos-tudósnak, ki hosszú éveken át tényle-

gesen igazgató-főorvosa a debreceni Horthy kórháznak, mely intézmény az ő irányítása alatt fontos tényezője lett Debrecen közegészségügyének.

Loessl János magasabb fizetési osztályba való előléptetése méltánylása eddigi közéleti munkássága eredményeinek.

Tanügyi kinevezések

A Kormányzó Ur dr. Hayer Flóris debreceni társulati kereskedelmi középiskolai tanárnak a kereskedelmi középiskolai igazgatói címet adományozta.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Müller Maria Irma debreceni segédküldetésű gyakorló tanárt a XI. fiz. osztályba irodai tanárnak, a. tisztté.

dr. Kerekgyártó Elemér debreceni áll. felsőpariskolai tanárt az áll. ipariskolai tanárok létszámában áll. ipariskolai rendes tanárnak.

Molnár Pál debreceni áll. felsőpariskolai s. műhelyoktatót, műhelyoktatóvá, a X. fiz. osztályba.

Zelley Margit debreceni ref. polgári fiúiskolai h. testnevelési tanárt áll. testnevelési tanárnak.

Hadházy Dániel debreceni református középiskolai tanárt a VII. fiz. osztály 3. fokozatába, Nagy Tamás debreceni téglásiskolai áll. népközpont tanárt a VII. fiz. osztályba sorolták állami tanítóvá.

Kovács Tibor Zoltán debreceni

áll. gimnáziumi, dr. Agárdy Zoltán, kertész Maria debreceni ref. leánygimnáziumhoz szolgálati felületre beosztott.

dr. Tarajossy Béláné Jambory Marienne debreceni kegyesrendi gimnáziumhoz szolgálati felületre beosztott, Polányi Katalin debreceni Horthy Miklós leánykollégiumhoz szolgálati felületre beosztott gimnáziumi h. tanárokat az áll. gimnáziumi tanárok létszámába rendes tanárokká.

dr. Major József debreceni, dr. Takács Gyula debreceni kegyesrendi fogalmazókat a VIII. fiz. osztályba tanügyi s. titkárokká, Berczy Róza okleveles testvért a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem ápoló- és védőnőképző intézetéhez tanító apólonővé a XI. fiz. osztályba.

Szilágyi László I. mezőgazdasági népközpontba beosztott ideiglenes minőségű h. tanítót népközpont tanítóvá, Varga Béla, Papp György és Kelemen Géza debreceni gyógypedagógiai iskolai tanítókat gyógyítva nevelő iskolai rendes tanárokká nevezte ki.

A mezei nyulvadást határidejéig január 31-ig meghosszabbították

A hivatalos lap szombati száma rendeletét közöl, amely szerint a földművelésügyi miniszter a közellátási érdekekre való te-

kintettel a mezei nyulvadást a határidejét január 31-ig bezárólag meghosszabbította.

A kiutasított szerelmes vérengzése

Agyonlőtte a leányt, az anyját és csendőroket, kik rövid

egy kistűt, sörtüzzel fogadta a küzdelem után lelőtték

Ungvár, jan. 14. Borzalmas szerelmi dráma játszódott le péntek hajnalban Nagyberencsén. Zsadosy Vince 30 éves fiatalember udvarolt Apjári Erzsébet 39 éves leánynak. Az udvarlást a szülők nem szívesen fogadták.

Pénteken hajnalban Zsadosy Vincze bement Apjári házába és ott erőszakoskodni kezdett a leánnyal.

A leány kiutasította, mire a fiatalember egyetlen lövéssel a leányt agyonlőtte. Utána Apjári Istvánnak, a leány anyjára fog-

ta a fegyvert és annak tüdejét lölte kereszttel. A lövedékes zarára beszaladt Vajda Jenő 3 éves kistű, akinek a fejét lölte át.

Az előléptető szomszédok láttára Zsadosy Vincze átrohant egy másik házba és onnan valóságos sörtüzzel adta le a házban odakerülő csendőroketre.

Végül egy kézigrántással zavar- ták ki a házból Zsadosy, akit — mikor az ajtóban megjelent — a csendőrök lelőttek. A sebesülteket kórházba szállították. (MTI)

Kivégeztek Budapesten egy beörözt

A budapesti büntetőtörvény- szerű foglalkozott Laczkó Ignác 54 éves cipészegéd lopási bűn- ügyével.

Laczkó tavaly december 8-án az elsőléptetés után behatolt az Ernő utca 4. számú ház udvarára, fellopódzott a padlásra, ruhaheműeket csomagolt össze és már el akart távozni a zsák- mánnyal, amikor Kőncz János raktárnok felbredt a zarára. Fel- kelt vasrudat fogott és amikor Laczkó seittenkedő léptekkel el akarta hagyni a padlás előtetét, a vasrudal leütötte. Utána ren- dőrséret szaladt. Ezt a pár pillana- tot használta ki Laczkó a menek- ülésre, de elfogták.

Mivel az elsőléptetés idején kö- szölte el a bűncselekményt, stá- riális bíróság elé került és a bír-óság halálra ítélte.

A bíróság ezután kegyelmi ta- nácsát alakult át. A kegyelmi ta- nács iratait a Kormányzó elé terjesztették, ahonnan most jött vissza a határozat: Laczkó ke- gyelmi kérvényét elutasították.

Laczkóval a tanácselnök ma közölte a kegyelem iránti kére- lem elutasítását. A halálraítéllet ezután kiszállították a gyűjtő- fogházba, amelynek udvarán Bogár János délután végrehaj- totta rajta a halálos ítéletet.

Közelesen megnyílik a fedett uszoda

Hírek terjedtek el néhány nap- pal ezelőtt, hogy a fedett uszoda bizonyos időpontban megnyílik. Újabban azt hiszik egyesek, hogy február 1-én megnyitják a fedett uszodát. Erre nézve azon- ban semmi bizonyosat nem lehet tudni, tekintettel a mai viszony- nyok miatti nehézségekre. Egy bizonyos, hogy a munka nagyon sűrűn halad a befejezés ele, de fél év időpontot nem tudnak a fe- lülözvények mondani a megnyi- tás napjáról. Lehetséges, hogy február 1-étől, de az sem lehetetlen, hogy csak február 1- után nyitják meg a fedett uszo- dát, mely fővárosi színvonalú, nagyon szép fürdő lesz.

DEBRECZEN 3 OLDAL 1944. I. 15

Feloldották a köztársasági o. asz tisztviselőket a nűsűgesatű alól

Észak-Olaszország, jan. 14. (NTI) A minisztertanács további határozatokat is hozott.

A Duce javaslatára törvényt fogadtak el, amely az állam pol- gári közigazgatási tisztviselőit feloldja a királynak tett hűség- eskű alól.

A köztársasági fasisztpárt jogi elismeréséről szóló törvény újra érvénybe lépteti mindzo- kat a rendelkezéseket, amelyek előzőleg az országos fasisztpárt- ra érvényben voltak. Ugyan- akkor újra életbe lépteti az elő- ző fasisztpárt valamennyi tago- zatát és szervezetét.

További törvény elrendeli, hogy a köztársasági fasiszta és a külföldi köztársasági szerveze- tek minden feladatának és jog- kérenek intézése a pártigazgató- ság dolga lesz. (MTI)

A Nemzetvédelmi Akadémia hírei

A január 11-én ünnepélyes ke- retek között megindult Nemzet- védelmi Akadémia 14-én délután tovább folytatta előadásait. Ez alkalommal Varga Imre a Sz. M. K. E. közp. titkára tartott előadást „Magyarellenés propa- ganda” címen és dr. Vízny András az Országos Szociálpolitikai In- tézet titkára tartotta meg két- órás előadását „A társadalom- politika a mai Európában” cí- men. A két budapesti előadó elő- adásait a legnagyobb figyelem- mel és érdeklődéssel kísérték az Akadémia hallgatói.

Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel az Akadémia dr. Mol- nár Károly miniszteri előadó irá- nyítása mellett filmbemutatót tart. Az Akadémia szükségletén túl megmaradt korlátozott számú je- gyeket az érdeklődőknek az Apolló mozgó előcsarnokában az előadás megkezdése előtt díj- mentesen bocsátjuk rendelkezésre Az Igazgatóság.

A kereskedők hétfőn is kötelesek átvenni a vasúti küldeményekről szóló értesítéseket

A kereskedelmi miniszter a vasúti és közúti fuvarozás zavara- talan lebonyolítása, illetve a kül- demények gyors kézbesítésének előmozdítása, valamint gördülő anyagok teljesebb használatára és a raktárak kellő időben történő kiürítése érdekében az ország egész területére a következőket rendelte el:

Azok a kereskedők, akik nyílt árusítási üzletüket a hétfői nap-okon zárva tartják, a zárva tar- tás kötelezettség megszegése nélkül kötelesek gondoskodni arról, hogy vasúton, vagy szállít- mányozó úttal közvetlenül a ci- mükre érkező küldeményekről szóló értesítések a hétfői napokon reggel 9 órától, délután 4 óráig terjedő időben részükre kézbesi- tetők legyenek. Ugyanez a köte- lezettség terheli a kereskedőket a hét többi köznapján, a nyílt áru- sítást üzlet nyitvatartására meg- állapított idő alatt.

Hogy kell árusítani a cukorkákat

A Baross Szövetség felhívja a kereskedők figyelmét arra, hogy egyes cukorkafajták csak egye- denként, külön csomagolva hoz- hatók forgalomba a megállapított ár feltüntetésével. Tilos tehát nemcsak különböző gyáraktól, hanem ugyanabból a gyárból be- szerzett többi fajta árúnak ke- vert árúként való forgalomba- hozatala.

Nápolyban újabb tifuszcá- vány ütötte fel fejét és eddig már ötvenszer annyira beteg, mint az októberi járványkor volt. Attól artanak, hogy Dél-Olaszországba is ártterjed a járvány.

A magyar hű és megbízható barátunk, de szolgásonra nem alkalmas

— mondotta Rakovszky Iván a közigazgatási bíróság évnvnyító ülésén

A m. kir. közigazgatási bírósá- g évnvnyító teljes ülésén dr. Ra- kovszky Iván elnök nagy figye- lem mellett tartott évnvnyító elő- adást, mely az állami integráció- ról szólt. Bőven fejtegetve a témát, a következő konkluzióra jutott:

— Az állam olyan tagjaitól különálló, saját öntudattal bíró magasabb rendű személyiség, melynek külső megjelenési for- mája az alkotmány, lényege azonban azok az erkölcsi és tár- gyi összekapcsoló erők, melyek az országot és népet az alkot- mány útján államná egyesítik.

Az ezeréves Magyarország belső életében a felsorolt integrációs erők maradéktalanul jelentkez- tek mind állami belső, mind áll- lamközi vonatkozásokban. A ma- gyar jellemnek azonban még egy külön integrációs eleme van: az adott szóhoz való ragaszkodás, amely mindig önmérettel páro- sult. Ezért Magyarországra vo- natkozólag mindennemű állami rendezés során számolni kell az állami tétellel, hogy a magyar barátunk hű és megbízható, de szolgásonra nem alkalmas.

A beszéd mély hatást tett a megjelentekre.

A felsőház bizottsága módosításokkal elfogadta a feketepiac megfékezéséről szóló javaslatot

A felsőház bizottsága pénteken tárgyalta a nemzeti gazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekmé- nyek szigorú büntetéséről szóló törvényjavaslatot. A hozzászólá- sokra Radocsay László igazság-

ügyminiszter és Szász Lajos köz- ellátásügyi miniszter adtak kime- rítőt választ, ezután a bizottság a javaslatokat módosításokkal elfo- gadta.

Intők és bizonyítványok a szovjet iskolákban

Stockholm, január 14. (Bud. Tud.) A régi rind helyreállítása sok más terület után most a szov- jeteros iskolákat is elérte. Po- temkin közoktatásügyi népbiz- tos újabb bevezette a tanácsköztar- ság valamennyi iskolájába a bizo-

nyítványok és intők 1918-ben meg- szűntetett rendszerét. A rende- lés szerint valamennyi elemi és közép- iskolában újabb öt osztályzatot ve- zettek be, amit a forradalom első éveiben reakciónak minősítettek.

Debrecen az ország gazdasági legelősebb városa Budapest után

A Magyar Statisztikai Szemle Szalay Zoltántól érdekes tanul- mányt közölt arról, hogy a ma- gyar kereskedők által ország- szerte lebonyolított forgalom mily- en méretű és hogyan oszlik meg a vidék egyes területein. Ez az első ilyen statisztikai felvé- tel, mely megmutatja hol csü- csosodik ki az ország területén a gazdasági erő, viszont hol lan- kad el, hol van tehát sürgősen szükséges a gazdasági fejlesztés munkája.

Debrecenre nézve rendkívül ér- dekes adatok tárnak fel a statisztikából. — Az üzletforgalmi rangsorból kiderül, hogy mind- járt Budapest után Debrecen kö- vetkezik 83 millióval, csak azu- tán jön Kolozsvár 67 millióval, Ujvidek 60, Szeged 54, Kassa 43, Győr 56, Nagyvárad 46, Miskolc 53, Pécs 43, Marosvásárhely 23, Sopron 20 millióval.

A kimutatott késedelmi érték- cserre Magyarország területén összesen 5,1 milliárdos forgalom lebonyolítását jelzi. Ezt a forgal- mat 110.000 kereskedelmi üzlet hozta ki. Ebből Budapesten 22269 üzletet jelöl meg a statisztikai, 67.326 alkalmazottal. A főváros egymaga 2,6 milliárd pengőt bon- nyolított le az ország kereskedelmi forgalmából.

Debrecen város gazdasági ere- jére nézve rendkívül hízoló kép alakul ki a statisztika adataiból hiszen, ez azt jelenti, hogy a vi- déki központok rangsorában az első helyet foglalja el a város.

Ugyanakkor, amikor a Sta- tisztikai Szemle gazdasági szem- pontból jelöli ki Debrecen vezető szerepét a magyar vidéki váro- sok között, nagy érdeklődéssel olvastuk a magyarság lelki térképe c. tanulmányt Pálffy K. István egyetemi m. tanár tollá- ból. Érdekes, teljesen eredeti el- gondoláson alapuló, a maga ne- mében úttörő munka ez, mely az író előző kísérlete alapján, mely világtérképet igyekezett adni a szellemi örökségről, most megismerint a magyarság iro- dalmi, művészeti megnyilvánu- lási alapján a térképet. Ebben a térképben a városok, közsé- gek nem földrajzi nagyságuk és népességük arányában vannak feltüntetve hanem aszerint, hogy a magyar szellemi életnek milyen alakjai adták. Érdekes-

sege ennek a lelki térképnek, hogy azon nem Budapest a fő- város, Budapest a harmadik helyre szorult Debrecen és Ko- lozsvár után. A lelki térképet kísérő tanulmány felsorolja azo- kat az adatokat és tanulmány- szerűen még is világítja, hogy milyen elgondolások alapján szabta meg az egyes helyiségek helyét és jelentőségét. Debrecen- nek a magyar városok között ebből a szempontból a legna- gyobb szerepet tulajdonítja. — Csokonai pillangó szárnyalású, ezer színben fűdő költészetű, Debrecen tanárainak hosszú so- ra, akik tudományos munká- ságukkal minden időben a ma- gyar élet ormait állították, a Bokrétyok, a soraikból is ki- emelkedő Oláh Gábor, Debrecen- nek Adyra, Szabolcskára gya- korlati hatása, Hatvani, Maróthy és az ősi Kollégium többi pro- fesszora, akik a magyar vidék- nek vezetőket neveltek, átitatták az egész Tiszántúlt a Debrecen- ből kiáradó józan, világos ma- gyar életszemlélettel, Diószegi és Földi, a magyar fűvésztudó- many úttörői és a többi száz csillogó önév ennek az alföldi vá- rosnak multjából így egybe- gyűjtve egy tanulmányban a rangsor elejére helyezi Debre- cent.

Pálffy tanulmánya érdekesen mutat rá arra is, hogy Buda- pesti gazdasági helyzete nem eredeti szellemi gazdaság. Nagyságait szinte kivétel nélkül a magyar vidék küldte irodal- lomban, képzőművészetben, szín- játszásban egyaránt. Érdekesen elemzi ki azt, hogy a multban is a jelenben is csak töredéke a Budapestnek alkotó művészeknek a bennszülött fővárosi, a többi a decentralizáció hiánya követke- zésében volt kénytelen a központba menni.

Szinte egyidőben megjelent két tanulmány két oldalról vilá- gítja meg Debrecen arcát. Gaz- dasági és szellemi téren egy- aránt a magyarság egyik leg- igazibb erőforrásának tünteti fel ezt a várost, melyet még nem is olyan régen szerettek a mara- disár és maradandóság fészke- nek feltüntetni.

A DOHANYFÜST nagyon art a növényeknek, azért olyan szabad, ahol növényeket tar- tunk, nem szabad sokat dohányozni.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Szombaton délután: Déryné. Fülléres helyárák.
Szombaton este: Tábornokné, Bordy Bella és U. Kovács Terus fellépésével.
Vasárnap délután: Fekete Péter.
Vasárnap este: János vitéz. — Bérletszűnet.

Bordy Bella megérkezett Debrecenbe

Bordy Bella, a m. kir. Operaház és a magyar filmjátászás nagyszerű művésznője ma este Debrecenben vendégszerepel a TÁBORNOKNÉ operettben. A kitűnő művésznő már tegnap este megérkezett Debrecenbe és ma délelőtt próbán vesz részt a színházban.

Bordy Bella régi forró sikereket és kedves diákemlékeket színhelyére jött hazá Debrecenbe. Édesapja egyik debreceni tanítóját tanára volt és Bordy Bella a Dóczy-tanítványokhoz járt iskolába. — Már gyermekkorában feltűnt nagyszerű táncművésze. 1924-ben lépett fel először a Csokonai Színházban, majd az 1925-26. színházi évben is szerződött a Kardoss Géza társulatához. Külön érdekesség az, hogy Bordy Bella első rendezője Belezna István volt.

A következő estendő már az Operaház színpadán találta Bordy Bellát és ettől kezdve széles karriert futott meg. Ma már nemcsak lenyűgöző táncos, hanem finom, átél, bensőséges játékművésze. A közönség kedvencei sorába emelte, Bordy Bella azonban nagy elfoglaltsága mellett is minden évben alkalmat talál arra, hogy egy estére visszatérjen a forró gyermekkori álmok világába, az öreg Csokonai Színház deszkáira, ahonnan egy nagyszerű karrier indult.

Ma lesz Bihary Gizella „magyar hangversenye“

Bihary Gizella zenetanárnő ma este fél 7 órai kezdettel tartja meg hangversenyét a MANSZ Ferenc József út 36. földszinti termében.

A hangverseny műsorszámait a legnagyobb figyelemmel és hozzáértéssel válogatták össze, úgyhogy az igazán művészi élményt és kellemes szórakozást fog nyújtani.

Bihary Gizella tanárnő ének-számai, zongorajátéka és cimbalomjátéka bizonyára mindenki tetszését megnyerik. A klasszikus darabok mellett szép magyar dalok szerepelnek.

A műsor zenei részében Bihary Gizella zenetanárnőn kívül Karap Irénke tanítónő is szerepel. Czellar Ida saját költeményeiből olvas fel, Györkö Szilárdka és Kornélka szavalnak, Balogh Géza felolvasást tart. Nánassy Lilike táncdarabot ad elő, cigányzene kísérettel.

A nagyon szépnek ígérkező hangverseny iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, amit még az a tény is növel, hogy a jövedelem 20 százalékát sebesült katonáknak juttatják.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Tel. 25 45 Igazgató B. Unger István
Előadások a u. fél 7, este fél 7-ór

Szombaton délután, fülléres helyárákkal:
DÉRYNÉ
operettújdonosság.

Szombaton este:
Mérs, emelt helyárákkal
Tábornokné
BORDY BELLA
vendégjátéka és U. KOVÁCS TERUS fellépésével.

Tánciskolák
* Vattay tánciskolában január 18-án diákkölon kezdődik Kosuth-u. 11.

Oláh Gábor-életrajzregényhez gyűjtenek adatokat Debrecenben

Hogyan látja el a magyar falut egy lelkes irodalompartoló társaság

A költő meghal eltemetik. Sirján dudva és barátok nének le — írta keserű hangulatában ezt a fanyar szellemességgel megállapítást egyik ironk. Ha nem is teljesen egészen, — hiszen életében is kitarított mellette az áldozatkész, lelkes barátoknak egy kis serege — nagyjából Oláh Gábor sorsa is alátámasztja ezt a minden túlzása ellenére érdekes megállapítást. Mielőtt esztendőre annak, hogy a debreceni »nagy magános«, aki hatalmas alakjával, boltozatos koponyájával hóna alatt könyvekkel, mindig egyedül rótt a Nagyerdő pázsítszöngyét, meghalt és ez idő alatt több esemény történt körülötte, mint életének évtizedei alatt. Meginidült a lelkes munka az Oláh Gábor-síremlek felállítására érdekében, Kardoss Albert mozzalmat indított, hogy a Kar utcát az őr nevével nevezzék el, — egyik legszebb darabjának témáját megfilmesítik a »Szépség és igazság« c. könyve Debrecen város támogatásával a Csokonai Kör kiadásában már sajtó alatt áll, ugyanakkor a Bolyai Akadémia egy verskötetét, a Turul Könyvkiadó »Heten vagyunk« c. regényét adja ki. A napokban pedig Debrecenbe érkezett Erdélyi István, aki közlelesen kiadásra kerül Oláh Gábor életrajzregény részére gyűjt adatokat.

A következő estendő már az Operaház színpadán találta Bordy Bellát és ettől kezdve széles karriert futott meg. Ma már nemcsak lenyűgöző táncos, hanem finom, átél, bensőséges játékművésze. A közönség kedvencei sorába emelte, Bordy Bella azonban nagy elfoglaltsága mellett is minden évben alkalmat talál arra, hogy egy estére visszatérjen a forró gyermekkori álmok világába, az öreg Csokonai Színház deszkáira, ahonnan egy nagyszerű karrier indult.

Most harminc éve kötött szerződést a város az állammal az egyetem létesítésére

Milyen áldozatokat hozott Debrecen város közönsége az egyetemért

Már harminc éve, hogy Debrecen város az állammal szerződést kötött az egyetem és klinikák létrehozására. Ez a szerződés az idevonatkozó törvény rendelkezései alapján jött létre.

A szerződés a következő tekeket engedte át az egyetem céljaira:

A 921 tjkvben A+106 sorszám alatt Debrecen sz. kir. város tulajdonául bejelentett 80 hold és 4252 négyszögölnyi területű ingatlan, a tulajdonképpeni tudományegyetem telkeit, ezenkívül a 9215 tjkvben az A+107 sorszám alatt bejegyzett 27 holdat az egyetemmel kapcsolatos klinikai kórházi telep telkeit. — Ugyancsak átengedte a város a 9215 tjkvben bejegyzett A+109 sorszám alatti 2 hold 1589 négyszögölnyi területű ingatlan, a rajta levő bábaképezde összes épületekkel és ezek tartozékaival.

Megengedte a város, hogy ezeket a kincstár javára áttelekkönyvezzék, az állam tulajdonjogát a tudományegyetem telke, az egyetemi klinikai kórház telke, és végül az egyetemi női klinika és bábaképezde telke kiuntetése mellett telekkönyvileg bekebeleztessek.

Kikötötte azonban a város, hogy az ajándékozás tárgyát képező három telekre telekkönyví feljegyezzék azt a korlátozást, mely szerint ezek a telkek, amikor a debreceni tudományegyetem és a vele kapcsolatos intézmények céljaira szolgálmi megszűnnek, az akkor rajta levő összes építményekkel és ezek tartozékaival minden ellenszolgáltatás nélkül Debrecen sz. kir. város tulajdonába szállnak vissza.

Az ajándékozási szerződés kötelezte Debrecen várost, hogy a tulajdonképpeni tudományegyetemi építkezések költségeit ötmillió, az egyetemmel kapcsolatos klinikai kórházi telep építkezési költségeit pedig külön hárommillió korona összegű hozzájárulást ad a kincstárnak és hogy mind a két összeget azon építkezési csoport munkálatainak előhaladásához mérten fogja folyósítani, amelyre ezeket megajánlotta s a kincstár az építkezési költségeknek csak azt a részét fogja sajátjából fedezni, ami a város által megajánlott és kötelezett őt, illetve hárommillió korona összegben fedezetet nem nyer.

Kötelezettséget vállalt a város arra is, hogy a saját költségén gondoskodik megfelelő esatornavendéskor kitépítéséről a vízvezeték, gáz és villanyvezeték létesítéséről és ezek költségei a nyolcmillió koronán kívül esnek.

Kötelezettséget vállalt a város az iránt is, hogy a villamosvasutat legalább az egyetem telkéig meghosszabbíttatja.

Jogában van a városnak az építési terület útjába eső fákat kivágnatni és a tuskókat kitermelteni és ezeket úgy elszállíttatni volt köteles, hogy ez az építkezési munkákat ne zavarja. A kincstár az összes ingatlanokat tehermentesen kapja meg.

támogatását már szép eredménnyel szolgáljuk, másik részben a magyar tömegkultúra minél mélyebb feltételét kívánja szolgálni. Hiszünk, hogy ezt az utat követjük akkor is amikor Debrecen nagy írójának, Oláh Gábornak, egy életrajzregényvel állítunk maradandó emléket, hogy milyen bevigyük a magyar társadalom tudatába monumentális alakját, értékes, magyar tehetséget.

— A célunk, melynek első részét, a magyar írók, művészek

Most harminc éve kötött szerződést a város az állammal az egyetem létesítésére

Milyen áldozatokat hozott Debrecen város közönsége az egyetemért

Az ajándékozási szerződést a kincstár részéről dr. Kosika Antal miniszteri tanácsos, jogügyi igazgató, a város nevében pedig dr. Magoss György tiszti főügyész alkották meg.

Az állam kötelezettséget vállalt arra is, hogy az ajándékozás tárgyát képező telkeken hittudomány, jog- és államtudomány, bölcseszett, nyelv, történelem, természettudományi és matematikai és végül orvostudományi teljes négykorú egyetemet állít fel és tart fenn, hogy az egyetemmel kapcsolatos klinikai kórház építését már 1914. év tavaszán megkezdje és az egész építkezést olyan arányban folytassa, hogy az 1916-17-iki tanév kezdetén az orvostudományi kórház harmadik, negyedik és ötödik a következő években pedig ugyanennek első és második évfolyama, valamint a természet tudományi és matematikai kar is megnyitható legyen.

A szerződést dr. Kosika Antal jogügyi igazgató, Kovács József polgármester, dr. Bathó Elek és dr. Magoss György tanúk írták alá.

Persze a szerződés keresztül-vitele nem ment simán. Még január hónapban a kultuszminisztériumban a város, az egyházkerület és a kormány megbízottai újabb tanácskozásra gyűltek össze. Csak annyi volt a bizonyos hogy 1914-ben az egyetem három fakultását megnyitják, az orvosi egyetem építéséről azonban addig hallani sem akart a kincstár, amíg az ötmillió korona befizetésének mikéntjéről megegyezés nem jön létre. Ezen a napon az építkezések odaítélése szóba sem jött.

Az értekezleten Baltazár Dező püspök, Dégenfeld József gr. főgononok, Kun Béla a debreceni főiskola rektora és Márk Endre kollégiumi ügyész, Kovács József polgármester és dr. Magoss György városi főügyész, a debreceni egyháztól Dicsőffy József lelkipásztor vettek részt.

A differencia a város és az állam között az ötmillió korona kifizetésének időpontja körül merült fel az állam az összeg kamatainak kifizetését követelte az egyetem felállításáról szóló törvény szentesítésének idejéig kezdődőleg. A város vitatta, hogy majd csak ha a kórház felépül, akkor kell befizetni az ötmillió koronát. A város hajlandó volt az összeget részletekben befizetni. Természetesen a három fakultástól függetlenül megnyitják 1914-ben, az orvosi fakultás függ az ötmillió befizetésétől.

Nagy meglepetés volt az értekezleten, hogy Jankovich kultuszminiszter kijelentette: a szerződést nem ismeri el a kormányra nézve kötelezőnek nem tartja, mert ennek a szerződésnek a megkötésére felhatalmazást nem adott. Az ötmillió korona befizetésére halasztást nem ad irásos javaslatot kér a várostól az összeg megfizetésére a kamatokkal együtt és amit etekintetben megállapodás jött

létre, azonnal megkezdik az egyetemi építkezéseket, esetleg már 1914 tavaszán. A kultuszminiszter ismételt kijelentette, hogy 1914 őszén a három fakultás okvetlenül megnyílik, egyetemi rangon és doktori képesítés jogával felruházva. A kollégiumban nyer elhelyezést. A kormány a tanszékre kírja a pályázatot mindegyik fakultáson s a kinevezés tekintetében a javaslatokat egy bizottság fogja megtenni, amelynek tagjai a budapesti és kolozsvári tudományegyetem tanszékainak sorából fognak kikerülni. Ez bizottsági tagjai a tanári kar egyetemi névjárat.

Jellemző a város gyorsaságára, hogy már másnap tanácskozássra ültek össze a város képviselői s megállapodtak abban, hogy négy százalékos kamatozást fizetnek az ötmillió koronán után és az egész összeget 1916 január 1-én befizetik az államkincstárba. Az állam viszony 1914. május 1-én hozzákézd az egyetemi épületek építéséhez.

Közgyűlést is tartottak pár nap múlva és azon Zöld József jegyző ismerlette az ügyet, mely most már úgy állt, hogy a kincstárral teljes megegyezés jött létre. Mindez ugyancsak pár nap alatt.

Meg csak annyit: nem tett bele az ajándékozási szerződés megkötésétől számítva két hét és már az építési munkák vállaltbaadása is eldőlt, a debreceniek általában olesőbb ajánlatokat tettek, úgyhogy a munkák kivételével Tóth István, Szilágyi János és Erdődy Lajos debreceni céget elősorban, második helyen pedig Ince Lajos váradai vállalkozót, harmadsorban a Debreceni Építő Részvénytársaságot hozták javaslatba.

Debreceni írók Csokonai-matinéja Nagyváradon

A debreceni Csokonai Kör írói a nagyváradi Szigligeti Társaság meghívására vasárnap délelőtt a váradi Református Kulturpalota nagytermében matiné tartanak. A matiné műsorában Csobán Endre, a Csokonai Kör alelnöke a régi Debrecen lelkéről beszél, Julász Géza pedig az új Debrecen lelkéről tart előadást. Gulyás Pál költeményeket olvas fel. Tóth Endre felolvassa »Kutyaeletra« c. novelláját. Baja Mihály, a Petőfi Társaság és Csokonai Kör tagja verseiből ad elő, Gulyás György, a Dozsi intézet tanára és Nyakas László református kántorantantó debreceni diáknótákat és hortobágyi pásztoralokat adnak elő.

Meghalt Papp Jancsi

Budapesten hosszas szenvedés után meghalt Papp János, az ismert előadóművész. Az első világháborúban tünt fel. Főképpen kabarékban énekel és tréfáiban játszott. Nevét különösen ismertté tették a személyéhez fűződő tréfák, amelyeket népszerűen »pont gyilkosságoknak« neveztek. Papp János találta fel a humorikat az a formáját, amely a vicceken megőlt a poent. Tíz-tizenöt évvel ezelőtt még »Papp-jancsinak« neveztek azokat akiknek nem volt elég humorérzékük és rosszul mondtak el egy közismert viccet.

Papp Jánost szombaton délután félhárom órakor temetik a Kerespesi-temető halottasházából.

— Mihályffy Lászlót, a DVSC kiváló birkózóját a tegnapi kihívásos versenyben pontozással legyőzte Hegedűs, Bóbits pontozással nyert Riheczky ellen. Kovács két vállra fektette Mángót, Sóvári pedig Némest. Gál Pintért Kassai Bánkit, Erdélyi Vágót győzte le pontozással.

APOLLO
filmszínház
Ma is a legragyogóbb új vigjátéksiker:
MAKACS KATA
Délután 3, 5 és 7 óraker.
Vasárnap délelőtt 11 óraker.
— nemzetvédelmi előadás miatt — kivélesen nem játszuk műsordarabunkat.

HUNGARIA
filmszínház
KADETSZERELEM
Magyar vigjáték.
Főszereplők: Hidvégi Valéria, Árpád Mareit, Zsillely Margit, Rajnay, Pataky, Mihályi.
Előadások: 3, 5 és 7 óraker.

METEOR
mozgó
Szombaton 5 és 7 óraker
A magyar vigjátékok gyöngye:
Családunk szégyene
Goll Bea, Turay Ida, Vaszary Piri, Mály Gerő, vitéz Benkő Gyula és Hajmássy Miklós főszereplésével.

VIGSZÍNHÁZ
mozgó
Ma 3, 5 és 7 óraker a megható, szívhezszóló háborús magyar film:
És a vakok látnak
Főszereplők: Eszenyi Olga, Nagy István és Hosszú Zoltán

Magyarországon jelent meg az első könyv Bulgária történelméről

Dr Balla Bertalan és dr Nyireő István előadása a Bolgár-Magyar Társaságban

A debreceni Bolgár-Magyar Társaság nagy érdeklődés mellett tartotta meg összejövetelét dr Balla Bertalan városi főjegyző elnöklésével a Gambrius különtermében. A bolgár-magyar testvéri érzés és kultúrkapcsolatok kiépítésén egy évized óta egyre szöb eredménytel dolgozó társaság összejövetelén ezúttal is két magasszínvonalú előadás hangzott el.

A megnyitó előadásban dr Balla Bertalan elnök, akinek nevéhez fűződik a társaság megalapítása és az ezzel kapcsolatos Magyarországon úttörő és példamutató munka, rámutatott arra, hogy 1944-ben ez az első összejövele a Bolgár-Magyar Társaságnak. Ez az esztendő is folytatása lesz azoknak a törekvéseknek, melyet az előző kilenc esztendőn át előadások sorozatával végeztek azért, hogy a magyar lélek szeretetének, megbecsülésének soha nem fakuló rózsaszirmait nyújtásák át a testvéremezeknek és szorosabba fűzzék azokat a kapcsolatokat, melyek a szinte közös szenvedéseken felépült történelmi múltú magyar és bolgár nemzet közötti mindinkább elszakíthatatlanná válnak. Egy sokat szenvedett rokon nemzet az összejöveteleken — mondotta dr Balla Bertalan elnök. — Ma nehéz napokat élnek af a bolgárok is, magyarok is, de legmehebb helyzetünkben is jóleső tudatot nyújt, hogy nem állunk testvértelenül Európában.

A nagyhatású, őszinte tetszést keltő megnyitó beszéd után dr Nyireő István egyetemi könyvtárigazgató tartotta meg értékes, nagy felkészültségre valló előadását „Az új bolgár kultúra” címen. Beszédé: azzal kezdte, hogy 1844-ben egy egyszerű kiállítás, jelentéketlennek látszó könyv jelent meg Budán. Ez volt a bolgár nemzet történelméről írott első összefoglaló mű és abban, hogy ez Magyarországon jelent meg, van valami sorsszerűség, valami, ami egy évszázad távlatából is megmutatja ennek a két nemzetnek évezredek történelmi multra visszatekintő kapcsolatát a kultúra területén is. Ebben az időben mindkét nemzet kritikus éveit élte. A magyarság nagy szabadságharcra előt állt és hasonló nagy küzdelmek és szenvedések vártak a bolgár nemzetre is. Góttse Basil nevű bolgár pap volt ennek a műnek szerzője, aki igyekezett nemzet történelméről széles körben megismertetni. A bolgár nemzet műveltségének kialakulását írta meg. A magyar honfoglalás korában már kialakult műveltsége volt a bolgár nemzetnek. Ez a későbbi századokban emelkedett, azonban az egyházi műveltség körébe tartozott a mai értelemben vett szépirodalmi műveltség, mint nálunk is, csak később szerzett polgárjogot. A bolgár műveltség aranykorát azonban a hervadás kora követte, Bizánc nemcsak hatalmilag, hanem a bolgár műveltségre is igyekezett befolyást gyakorolni, ezt pedig az 500 éves török elnyomás ideje követte. Ez időben nem fejleszthette ki irodalmát a bolgár nemzet, nyelve visszaszorult a hegyek közé vándorénekek ajkára és a kolostorok mélyére. A megalkuvók a boldogulás kedvéért a görög, majd a török kultúrát sajátították el. Ezt látta meg Góttse Basil atya és száz évvel ezelőtt Magyarországon megjelentetett művel kezdődött meg a bolgár irodalom nagyvonalú fejlődése. Ezután dr Nyireő István könyvtárigazgató nagyvonalú tanulmányban ismertette a bolgár írókat napjainkig. Költők közül nem egy tesz a bolgár-magyar testvériség mellett, hitet. Az értékes, szép előadásért dr

Balla Bertalan elnök mondott köszönetet. Megkapó szavakban mondott köszönetet dr Nyireő István könyvtárigazgatónak az összejövetelen résztvevő Radoev Wasil bolgár egyetemi hallgató, aki Debrecenben végezte egyetemi tanulmányait az orvoskaron és a jövő hónapban doktorál. Radoev Wasil meghatóan emlékezett meg arról,

DEBRECZEN 5. OLDAL 1944. I. 15.

ról, hogy Debrecenben dr Nyireő István remek előadásában olyan kimerítő és tökéletes képet kapott a magyar közönség a bolgár kultúráról és irodalomról, amire hasonlót csak a legkiválóbb bolgár essayisták tudnának adni. Debreceni évei alatt mindig meghaotta az a szeretetteljes rokonsz-nv, mely a magyarságot a bolgár néphez fűzi. Ennek egyik legszöb bizonyítéka az az előadás, melyet dr Nyireő István tartott.

Dr Csáky Sándort szociális és kulturatanácsnokká nevezte ki a belügyminiszter Pestszenterzsbétre

Debrecen város vezető tisztviselői kara ismét elveszti egyik igen értékes tagját. A belügyminiszter dr. Csáky Sándort tanácsnokká kinevezte és egyben Pestszenterzsbétre helyezte át szolgálatára. Csáky Sándor ebben a nagyjövű városban, melynek 90.000 lakosa van, ebből 50.000 iparos és munkás, a szociális és közművelődési ügyosztályt fogja vezetni. Olyan munkaterületen dolgozhatik tehát, ahol tehetsége, gazdag és értékes tapasztalatai, rátermettsége s mély szociális érzéke teljes mértékben érvényesülhet.

Csáky Sándor dr még dr Vargha Elemér h-polgármester idejében kezdett szociális kérdésekkel foglalkozni, attól a tisztánlátástól indítva, hogy egy város életében a bajok és nehézségek elhárítása és lehető kiküszöbölése legalább olyan értékes munka a köznyugalom szempontjából mint maga a tényleges termelés, mely új javakat állít elő. Nem kevesebb tehát, mint huszont esztendeje annak, hogy dr Csáky Sándor szociális kérdésekkel foglalkozik. Elénk alkalmi voltak dr Vársáry István polgármester, az első debreceni szociális polgármester idejében arra, hogy nagyvonalú segítő tervek kivételére bepillantson, azok gyakorlati oldalát figyelemmel kísérrje.

Csáky Sándor nevéhez fűződik Debrecenben a magyar normarendszerű szegénységélyezés bevezetésének kezdeményezése. — Nagyszabású szegénységélyezési akciót szervezett még pedig olyan nagyvonalúan és ügyesen, hogy 80.000 pengős eredményt ért el és ez az összeg kevés esőkkenéssel még ma is fennáll. Az utcai koldulást a boltból-boltra való pénzfelki kéregetéseket az ő munkája alapján szüntették meg Debrecenben.

Csáky Sándor dr 1919-ben lépett a város szolgálatába, a népjóléti hivatalnál kezdte és úgy lát szik ott szívta magába azt a lelket, mely a másokon való segítében égeti el önmagát. A szociális munkára szokták azt mondani, hogy azt csak elkezdni lehet, abbahagyni nem. Csáky Sándor dr aztán a főispáni hivatal fogalmazási munkakörében, majd ismét a közművelődési ügyosztályban újra a szociális kérdésekkel jutott kapcsolatba. Három év mulva a gazdasági ügyosztályban dolgozott, 3 esztendőig tartó itteni szolgálatát után másfél évet az elsőfokú hatóságnál töltött, mint közegészségügyi előadó s végzettszerterten újra érintkeznie kellett emberi sorsokat érintő kérdésekkel. A közművelődési ügyosztályhoz 1928-ban került vissza és mint a tanácsnok helyettese ott működött 1935-ig.

Ez az év fordulópont volt Debrecen város életében, megalakították a szociális ügyosztályt és ennek vezetésével természetesen dr Csáky Sándort bízták meg, Komoly munkákat nagy feladatokat vállalt itt magára és oldott meg példamutatóan s 1942 novemberig közművelődésre fejtette ki itt tevékenységét, — amikor „magasabb szolgálati érdekből” a katonai ügyosztályba helyezték.

Nemrégben, az átszervezés során a jog- és pénzügyi osztályhoz került.

Széleskörű tudására és a miniszteriumban is ismert kiváló tevékenységére mutat, hogy a bel-

ügyminiszter dr Csáky Sándort rendelte ki 1938-ban az Ungvár és Ung megyei szociális szervezői teendők ellátására. Feladatát olyan nagyszerűen megoldotta, hogy ezért a belügyminiszter köszönetet nyilvánított Csáky Sándor nemcsak erre az elismerésre, de Debrecen város közönségének haláljára és köszönetére is rászolgált, hiszen a legnehezebb években, a nagy munkanélküliség idején, amikor még híre sem volt ONCSA-tevékenységnek fejtett ki nagy feladatokat megoldó munkásságot. A munkaalkalmak megteremtése, a szociális segítség biztosítása terén elévülhetetlen érdemeket szerzett. Ő hozatta rendbe a város mai szép szociális telepét — nagy részt az inségakció keretében — és fejlesztette ki a polgármester támogatásával azokat az intézményeket, amelyek ott vannak. Ezen a telepen működik ma áldásosan a tüdőbeteg gondozó és tüdőbeteg otthon, a KIE utcai gyermek napközi otthona, a báró Vay Lászlóné szeretetotthon.

Kétségtelen, hogy Csáky Sándor dr megérdemelte ezt az előléptést, amely nem üres kitüntetés, hanem fáradságos, sok szeretettől, megértéstől áthatott munkás évek tevékenységének elismerése, amire Debrecenben is rászolgált. Tehetségéért, munkabírárságért, közönységiért Pestszenterzsbétre helyezte a maga hazájában.

A debreceni Sakk-Kör közgyűlése

A debreceni Sakk-Kör csütörtökön este tartotta évi rendes közgyűlést a Gambrius különtermében. Dr. Hüttl Tivadár elnök kimentette magát, így a közgyűlést dr. Kocsis Sándor alelnök nyitotta meg.

A főtitkár beszámolója után az ellenőr és számvizsgálók tették meg jelentésüket, amit a közgyűlés elfogadott. A tisztújításnál egyhangúlag újra dr. Hüttl Tivadart választották elnöké. Alelnökök lettek: dr. Kétesy Aladár és dr. Kocsis Sándor. Főtitkár: Csöcsis Lajos, titkár: ifj. Petry Jenő, pénztáros: Kónya Kálmán, ellenőr: Baranyi Més, számvizsgálók: dr. Szilágyi Béla, Radócsky István és Horváth Károly, ügyész: dr. Kocsis Sándor, gazda: dr. Boczkó Lajos. A választmány tagjai: dr. Vajthó Lajos, Dalmy Barna, Kulcsár Dezső, Ambrus Sándor, Banfalyi (Brilla) Sándor, Enyedy Mihály, Molnár József, Kovács Andor, Hajdu István, Tóth József, Neumann Gyula, Tóth András. Választmányi póttagok: Csernus János, Sipos Ferenc, Pincés János.

A debreceni Sakk-Kör elfogadta a szatmárnémeti Törökviszák-kör kihívását és elhatározta, hogy egy időben négy játszmát váltanak levélváltás útján. A mérkőzést vezeti dr. Kocsis Sándor. Az egyes játszmáknak vezető játékosai lesznek, világszál: dr. Boczkó Lajos és ifj. Petry Jenő, sőtétel: Kónya Kálmán és Csöcsis Lajos.

Örömmel értesültünk, hogy a Szarnyaskereké kiváló elnöke, Molnár József új életre kelti a sakkalosztályt.

Az Iparoskör a napokban kezdte meg népes közönséget sakkbainokságát.

Elrettentő példa

Híven szolgált a rendhatalos, mint parades kocsis. Már külsőség dolgában is azt kellett mondani, hogy kocsis a jacaból. Egy meggült a bakon zsamosok feleiben, aaraladás kitaláppal, ilendően borotvált barnapiros orcavát, mintha jeseményből eleredett volna. Belsősg dolgaiban pedig tanakra sem kell hivalkozni: láda azt az egész város vagy leguabb is azt egyáltalán tudomással bír János lezeteséről, hogy becsületes, háseges ember, lohoz-kocsisoz igen ért s tübbe menne szicesen azokért, akik fizetik.

De hát néssen ember hiba nélkül János sem volt szeplötelen. Abból állott az ő egyetlen hibája, hogy alkalomadlan szerette a bort. Vagy talán nem is annyira a bort mint azt az eljelentkezést, amelyet legkönyvebben a borral lehet megszerezni. Csak úgy módjával szerette ezt is. Nem ivott ő állandóan, Isten őrizt! Sól rendszerint nem is ivott egyáltalán semmit. De heletlenül vagy képtelenként egyszer rájött a bolond óra. Ilyenkor elhatározott szándékkal nekifogott és mi türes-tagadás, a sarga földig leitta magát. Úgy berogyott, mint az ágyú. Ebből aztán különböző bajok származtak. Mert azt hagyján, hogy hazamenet sárosra hemperegte szép kekkeli ruháját, de az már nem volt jó, hogy belekötött boldog-boldogtalamba, az még aztán éppen nem volt rendjén, hogy a feleséget, aki ezt nem türe szó nélkül, csunyán eldöngelte. Vagyoni kárt is okozott, ahogy becsodálkozva botorkált, csapkodott, döntögetett az istállóban.

Domokos pap, a rendház perjele, Jánost alapjában vére szeretőül kedvelte. Domokos pap a magyar nyelvenek és irodalomnak volt az oktatója és anyanyelvünknek telkes kutatója és sáfára lévén, nagy gyönyörűséggel vette János kajszin-magyar, figurás paraszti beszédében, amelynek tíz percéből többet okult, mint tíz tudós könyvből. Aztán meg emberként is kedvére volt a derek parades kocsis. Min-

denképpen igyekezett tehát le szoktatni a koronkenti átalozástól. A maga szöb módján elvette Jánost és a lelkére beszélt. Eleje türe, hogy a rendház mellyen jó buzza s mellyen csak hallgatóság olytörti garázdasággal szöggent hozni kenyérvajon. Szöben lepestette neki a mérték-telesegy erénynek kívánatos voltát. Kifejtette neki, hogy az a Julis mellyen állott, serény, takaros jó asszony, aki az ilyet nem restelli keseríteni, sőt ráadásul még el is döngözi, az már igazán tüzrevaló ember.

János a böles intelmeket tisztességgel hallgatta, ellent nem mondott egyetlen igét sem. A perjel megkönyebbült lelkével fejezte be a parenezist, reménykedett, hogy János most már csakugyan megembereli magát. Nem is volt kifogás János ellen három hétig. Akkor egyszerre minden látható nélkül relettelenesen berogyott.

Történt, hogy a rendháznak vendége jött Budapestről. A perjel befogadott és kihajlatott az alomásra. Ahogy a nagy templomnál befordult a kocsi a vasúj felé, valami esőárlételet látott. Közelebb érkezőn megállapította, hogy egy holtresseg ember let reng az árolparton, tétlen járókelők nézik. Gondolt egylet s rá szölt Jánosra, állna meg a csoportnál.

— No, János — mondta jóságosan. — most másom látható a magad szemével, mellyen utalatos a részeg ember.

A heberő részeg valóban utalatos volt nagyon. Ruhája csupa undok moecosok, abtí areca sáros, nyelve tehetetlenül lögött ki szerdes szájból. A körülállók lejúket csodálták és rászöltök az utcagerekekre, akik viogyorogya piszkálták és rugdosták az eszméletlen tetemet. János is nézte kiserárlatig az elrettentő példát.

— Ez bizony ronda, kezét csökölöm — felett gazdája szavaira. Aztán még a fejét is megcsökálta, úgy tette hozzá:

— Eppen ilyen leszék én a jövő vasárnap.

† Harsányi Zsolt.

— Teljesen elhamvadott egy székesfehérvári drogéria. Székesfehérváron az egyik drogériában tűz támadt és a lángok olyan

gyorsan terjedtek, hogy mire a tűzoltóság megérkezett, az egész üzlethelyiség leégett. A kárt száz-ezer pengőre becsülik.

Ki búzakötvényt vett, nyugalmat arat.

HELYEZD PÉNZEDET BÚZAKÖTVÉNYBE

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálatá január 15-én reggel 8-tól január hó 22-én reggel 8 óráig: **ARANYANGYAL**, Plac u. 59, telefon: 28-55 sz. — **REMENY-SÉG**, Csapó utca 22, tel. 14-21. **SENTHAROMSAK**, Homokkert, Szabó Kálmán utca 14 sz. telefon: 17-09. — **SAS**, Hatvan utca 66, telefon: 30-19 szám.

Téli hán uat

Merengve nézom a zúzmárás fakat,
A kieten, ködös, zord tél tájat,
Gondatom sok évve előbbre jár,
Dersz már tejem mint — us téli táj.
Ugy szeretnék szép, öreg kort megélni,
Sok ember között zúzmárás fa jenni,
Mely élen szívem egye, én vigasz,
Ahol enyhülést lelnek tajo panasza.

FAZEKÁS LAJOS.

— Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban. Nagytimponban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor dr. Varga Zsigmond. Kistimponban délelőtt 9 órakor dr. Erdei Mihály, délután 5 órakor Kerekes János. Kosuth utcában templomban délelőtt 10 órakor Boross Dező, délután 5 órakor Pokol Béla. Székelyi Géza-templomban délelőtt 9 órakor Sulyok Kálmán, délután 4 órakor Rácz Zoltán. Ispolyai templomban délelőtt 10 órakor Duszica Ferenc, délután 5 órakor Duszica Ferenc. Arpad-templomban délelőtt 10 órakor dr. Hegyaljai Klás Géza, délután 5 órakor Tariska Zoltán. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kiss István, délután 5 órakor Bányai Zoltán. Nyilattelepi templomban délelőtt 10 órakor Sipos Károly, délután 3 órakor Marton Károly. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr. Dancsányi Sándor, délután 3 órakor Balogh József. Kerekeskerti templomban délelőtt 10 órakor Pinczésy Pál, délután 3 órakor Kovács József. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Szecs László. Augustina-templomban egyenleg 15 órakor Konec Zoltán. Egyetemi klinikákon egé, héten át szentesítésházban délelőtt 10 órakor Magyar Bertalan. Tegási-kerületi állami iskolában délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos. Teglatóti gyülekezeti hában délelőtt 9 órakor Erdei Károly. Wolffkatelepi Olvasókörben délután 3 órakor Fentős Tibor. Olajútban délután 3 órakor Szűcs Tibor. Kollégiumi Oratóriumban délelőtt 11 órakor Uray Sándor. Tanyai istentiszteletek: Mazon délelőtt 10, Kismazon délután 2 órakor Nagy Sándor. Nagycserény délelőtt 9, Szatmár délelőtt 11 órakor Molnár Gyula. Fancsikán délelőtt 9, Letai-úton délelőtt 11. Hosszupály-úton délután 3 órakor Udvarhelyi György. Szepesen délelőtt 10 órakor és Szováti-úton délután 3 órakor Vitéz Szabó Andrá, Pallag délelőtt 9 órakor Pál Antal. Perc-dűlőben délelőtt 9 órakor Kádár-dűlőben délelőtt 11 órakor Rápolyi Arpad. Besen délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I. Nagyhegyesen délelőtt 10, Csan délután 2 órakor Szathmári Lajos. Hármashegyen délelőtt 10 órakor Lukács délután 2 órakor László L. Elek Gyermekistentisztelet. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Szecs László. Augustina-templomban egyenleg 11 órakor Konec Zoltán. Nyilattelepi délelőtt 9 órakor Marton Károly. Révész-tér 2. szám alatt délelőtt 10 órakor Király Zoltán.

— A dominikánus piébánia hírei. Január 16-tól 19-ig triduum, háromnapos ájtatosság lesz Arpadházi Szent Margit tiszteletére. 16-án 17-én, 18-án és 19-én este fél 6 órakor szentoltalmazás, utána 6 órakor szentbeszéd, szentírási hitania áldásai. 19-én, Szent Margit ünnepén 8 órakor énekes nagymissa lesz. Vasárnap, 16-án szentmisek, 7 órakor rózsafüzéres kitértégmégősgoebb Oltárszentekkel. 8 órakor diákmissa rövid szentbeszéddel, 9 órakor énekes nagymissa szentbeszéddel. Fél 12 órakor csendes szentmise rövid szentbeszéddel.

— Az evangélikus templomban délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet, igézt hirdét Dúsz Tivadár vallásitanító lelkes. Délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor istentisztelet. Igézt hirdét dr. Pász László lelkes.

— Üstökösalkakú meteort látak Lienz felett Németországban. Megfigyelések szerint az óriási meteor a Gross-Glockner vidékén zuhant le.

— Dr. Hegedűs Jenő üdvözlése. Bensőséges házi ünnep keretében köszöntötte a Debreceni Kereskedelmi Csarnok tagnapjában elnököt, dr. Hegedűs Jenőt 70. születésnapja alkalmából. A Kereskedelmi Csarnok legidősebb tagja, dr. Kardos Albert nyug. gimnáziumi igazgató üdvözölte a tagok n évében és kiemelte azokat az érdemeket, melyeket a Kereskedelmi Csarnok körül több mint négy évtizeden át és főként tíz-néhévi elnöki működése alatt szerzett. Dr. Hegedűs Jenő meghatottan köszönte meg a Csarnok tagjainak ragaszkodását. Ungár Jenő nyug. bankigazgató mondott még üdvözlő szavakat.

Egységes állami zsirégyet vezetnek be az egész országban

Budapest, jan. 14. A közellátási kormányzat a lisztre, cukorra, kenyerre és petroleumra vonatkozóan tudvalevőleg fokozatosan egységes jegyeket vezetett be. Most ugyanilyen formában az rendszer alapján bevezetik az egységes zsirégyeket is. Az erre vonatkozó rendelkezések hamarosan a zsrétekben is nyilvánosságra kerülnek, végrehajtásuk pedig idejében megtörténik. Az egységes zsirégy sok anomáliát szüntet meg, de azokban a helysegekben, ahol eddig nem volt a zsirégyrendszer bevezetve, természetesen megmarad az eddigi állapot.

Szó van arról is, hogy a közellátási kormányzat az egész ország területén új nyilvántartásba veszi az összes fogyasztási háztartásokat, amelyekről a közgazdasági hatóságok fogyasztói törzslapokat állítanak ki. A törzslapok alapján országos fogyasztói katasztert fektetnek le. Ennek a rendszernek előnyös és sokoldalú jelentősége van, így a többek között lehetővé teszi a keletés ellátás megakadályozását. Ennek kapcsán a munkakerülő és jegyzék megfektetésére is sor kerül. H. r. szerint a megrögzött munkakerülő és jegyzékterektől megvonják a másodrangú jegyre kiadott élelmiszereket.

— Ertesítés. Hálózatunkon eszközrendő javítások miatt 16-án, vasárnap a következő helyeken és időben az áramszolgáltatás szünetel: fog. 7-12 óráig: Wese-ényi, Irinyi-utca, Budatészalás-ú. eleje, Barany utca, Vámszék, Kőszeg, Boosha-tér, Csillag, Pacsirta, Bercsényi, Lorántffy-utca, Arpad-tér, Csapó utca vége, Rakovszky, Debozita, Csapókerti, Kincseshegy, Kázttelep, Kút, Csonka Nyil. Homok, Apalfy, Kassa-út, Hadházi, Kőház-utca, Simonyi-út páratlan oldala, Nagyerdő és Pallaguzs-tó. Hétfő: 8-12 óráig: Deák Ferenc-utca, Hunyadi, Rákóczi János utca, Ferenc József utca, Hunyadi-utca, Kossuth, illetve a Széchenyi-utcaig terjedő része, továbbá az Aran. János utca, Nemzetőr-utcaig Villamos Vállalat.

— El lehet tenni a félj elszívott cigarettát. Svéd lapjelentések szerint Stockholmban olyan szipkaszereket találtak fel, amelybe a félj elszívott cigarettát el lehet süllyeszteni, majd szivásra alkalmas állapotban újból elővenni. A gyártás már megindult és a svéd közönség élénkén vásárolja az elmás találmányt.

— A Baross Szövetség hétfőn este hatórai kezdettel vasárnaponként tart, melyen a karácsonyi segélyakció és a teadélután, valamint több más ügy kerül tárgyalásra. A Baross Szövetség ezúton kéri tagjai minél nagyobb számban való megjelenését.

— A Fűszerkereskedők Egyesülete folyó hó 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat, emeleti kistermében (Ferenc József-út 8) fontos közéleti megbeszélésű tagértekezletet tart. Tájékoztatók ad a fűszerkereskedőket érdeklő ügyekben. A kijelölt tejkereskedők névsora is az elnökség kezében van és e kérdésben is felvilágosítást nyújt az egyesület elnöksége.

— Csontholl madarak tüntek fel Újvidék környékén. Ezek a madarak az északkeurópai erős havazás miatt délebbre vonultak s így kerültek hazánkba.

— Legújabb gyógyszer a megfagyás ellen a mellékvese hormonja — dr. K. Mayer professzor fontos felfedezése szerint. A professzor megállapította, hogy a fagyási sérülések tulajdonképpeni okozója az oxigén hiánya és ezen az alapon kezdte meg a mellékvese hormonjával való kezelést.

* Az Olasz Kultúrintézetben 17-én, hétfőn újból megkezdődik a tanítás.

* Dr. Naményi Gyuláné Szendrői Olga gyorsíróiskolájában (Batthyány-u. 1) január elején tanfolyamkezdés. Előkészítési állományvizsgára. Vidékieknek vasútkedvezmény. Debreceni tanker. főigazgatólétszáma: 6475/1942.

* A vöröskeresztes házbetegeápolási tanfolyam folyó 16-án vasárnap fél 10 órakor kezdődik a szegénybetegeápolási Dégenfeldtér 2. szám alatti helyiségben. Irattal mindenki hozza magával. — Ajánlatos, hogy a tanfolyamot minél többen végezzék el saját maguk és családjuk érdekében. Jelenkezéseket felvesz Vöröskereszt. Iroda, Simonffy utca 1. sz. pénteken 10-1-ig és vasárnap a tanfolyam megnyitása után jelentkezhetnek még a szegénybetegeápolásban.

A tiszadobi ponton hidat egye öre leszerelték

A forgalmat kompon bonyolítják le Tiszadob község határában felállított és üzemben tartott pontonhidat a kedvezőtlen időjárásra való tekintettel szétbontották s csak a tavaszi jégelvonulás után állítják össze. A közúti forgalmat ez alatt az idő alatt az egyidejűleg üzembe helyezett kompon bonyolítják le. A hidforgalom szüneteltetését a hidhoz vezető főútvonalakon megfelelő táblákkal jelezték.

— Ma húsz éve halt meg gróf Zichy Géza, ez a kulúralt lelki magyar mágus, aki arról is híres volt, hogy bár jobbkarját egy vadászaton elvesztette, rajongója lévén a muzsikának, szívósan kitarított amellet, hogy balkézrel is zongoraművészsé képezte ki magát. A páratlan energiájú férfit Liszt Ferenc és Volkmann Róbert vezették be a zenetudományokba. A zongorairodalom terén új balkéz virtuozitási iskolát t remett. Több operát írt. Szépirodalommal is foglalkozott, majd a világháborúból félkézrel hazatért katonákat tanította mindenféle munkára, amiket ő maga is végzett.

— Ellopták a kapualjban hagyott motorkerékpárról a szerzőszámot és szerzőszámmal és a gumitérdvédőt 500 pengő értékben Horváth József Arony János utca 20. szám alatti lakos kárára.

— Padlástolvaj behatolt Burai József fűszerkereskedő, Kassa út 4. szám alatti lakásának padlására és az ott levő öt drb bejelentett gépkocsigumiból két drb-t ellopott.

— Besurranó tolvaj 1000 pengő értékű ágyneműt, 12 párnahaját, több kispárnát, és párnahuzatot lopott Kiss Zoltán Rákóczi utca 41. szám alatti lakos előszobájából.

— Az árdragitók kipellengéreszése nem elég a dobszó. Ludányi Péterné a nyáron arról értesült, hogy Meskó Lajos kunszentmiklósi üzletében flikkon ruhamanyagot lehet kapni. A kereskedő közölte vele, hogy az árú kifogyott, de néhány nap múlva, ha újabb szállítmány érkezik, eltesz számára a ruhaanyagból. A követhető héten már készen várta a csomag, amelyben törülközők is voltak, pedig arra nem volt szüksége az asszonynak. Árúkapcsolás miatt a kecskeméti törvényszék Meskót két havi fogházra és 200 pengő pénzbüntetésre ítélte és elrendelte, hogy az ítéletet Kunszentmiklóson dobszó útján kell közhírré tenni. A tábla a vádlott büntetését egyhavi fogházra és 500 pengő pénzbüntetésre mérsékelte, de mellőzte a dobszóútján való közhírrételt azzal az indoklással, hogy az árdragitási ügyekben hozott büntető ítéleteket csak plakát, vagy hírlap útján lehet publikálni.

— Leszakadt a fekete tábla, — agyonütött egy iskoláslányt. Múlt év március 13-án az egyik fővárosi iskolában halálos szerencsétlenség történt, az egyik növendék a táblát törtölte a tiz percben, az levált a falról és halálos sérüléseket ejtett rajta. Az ügyesség gondatlanságból okozott emberölés vétségé miatt vádat emelt Dörner Béla asztalosmester és Muhr József asztalossegéd ellen azzal, hogy ők felelősek a szerencsétlenségért. A büntetőbíróválaszték most tárgyalta a bűnpert. Mind a két vádlott tagadta bűnösségét. Dörner szerint a munkát végző Muhr, mint szakember tudhatta miképpen kell az ilyen egyszerű feladatot elvégezni. — A balesetért ő nem terheli felelősséget. Az asztalossegéd azt adta elő, hogy megfellelően szerelte fel a táblát, a kisleány valószínűleg belefogódzott és az így esett rá. A bíróság a perbeszédet után az asztalosmestert háromhónapi fogházra, Muhr Józsefet pedig 200 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Adóbevallást, mérleget készít, könyvel KÖNYVELESI SZAKIRODA
Deák Ferenc-utca 2. szám.
Telefon: 29-05.

Anyakönyv. nire

Születések: Dr. Ecsedy János városi tanácsnok Mester u. 23. leány Ildikó Adam István npsz. Mikes u. 7. leány Eva. Dr. Arók-házi Vilmos főorvos Magoss Gy. ter 6. leány Etelka. Nagy Imre kaszinói eljáró Gyepű sor, leány Enikő. Süto Károly tanító Baránd, leány Enikő. Nagy Mihály fm. Péterfia d. 41. leány Julianna. Jakab Károly máv. fűtő K. Tóth u. 16. fiú István. Boros István timar s. Bellegő 277. leány Eszter. Hecht Abraham. Téglas, leány Eva. Fagyal István máv. fűtőházi munkás B. hary u. 23. fiú István Virág Sándor fodrász s. Kiuizi u. 19. fiú Sándor. Lukács Balint raktári munkás Kishegyesi u. sz. 1. leány Júlia. Barona János gazd. cseléd Macs 71. leány Iren. Zöld Kálmán fényező Kuruc u. 108. leány Ibolya. Vég István kovács m. Paizs u. 5. leány Viktória. Gréz András fm. Nyírmarktálya. fiú Miklós. Fleuder András ht. őrmester. Csap u. 23. leány Judit. Buda József gazd. cseléd Szepes 43. sz. leány Erzsébet. Molnár Gyula ref. lelkes Ebes 46. leány Éva. Szijgyártó Balint npsz. Hajdu hadházi, leány Zsuzsanna. Szabó Miklós szabó s. Apaffy u. 87. sz. leány Enikő. Horváth Gyula hentes és meszaros Szép u. 2. fiú Gyula. Sztrik Imre kisbirtokos B.-újváros, leány Róza.

Eljegyzések: Madai István gazd. dalkodó Piac d. 43.—Tolvaj Iren Bellegő 140. Schwarz B. la fodrász s. Pacsirta u. 32.—Garai Ilona Hadházi u. 27.

Házasságok: Varga György erdőkerülő Bellegő 540.—Lány Erzsébet Pallag I. őrház. Herskó, vits Herman sőtömmester P. J. adány—Klein Rezső Széchenyi u. 19. Ujvári László máv. vonatkísérő Basahalom u. 50.—Gál P. roska Kisdozbrony

Halálosok: Malik Matyásné ref. 55 éves Fazekas M. u. 5. sz. Juhász János gk. 31 éves. Kálló semlyén. Rásó János ref. 67 éves. Kálmán tér 5. Özv. Mocsai Ferencné rk. 80 éves. Lónyay utca 26. Hámosi Ferenc rk. 60 éves. Vigkedvő M u. 28. Paczók János ref. 74 éves Honvédtemető utca 29. Özv. Ujfalvy Sámuelné rk. 86 éves. Hunzaria körút. Soós Károly ref. 60 éves. Széchenyi u. 76-a. Özv. Tóth Ferencné ref. 84 éves. Ispolyai tér 12. Özv. Kiss Jánosné ref. 72 éves. Homok u. 121. Hartstein Gyula izr. 86 éves. Széchenyi u. 7. Kósa Elemér ref. 52 éves. Olajút 59. Szalkai Eva ref. 1 hónapos. Biró u. 9. Muraközi Imréné rk. 89 éves. Róm. kat. szegényház. Fülep Imre ref. 37 éves. Penészlek. Özv. Tóth Ferencné ref. 76 éves. Busi u. 11.

— Barracnak, az olasz miniszterelnökség helyettes államtitkárnak fiát kézigránatgyakorlatozás közben olyan súlyos sérülés érte, hogy seibe behelyt. Önként jelentkezett a hadseregbe és most tisztképző tanfolyamon vett részt. A Duce egyik legbensőbb munkatársa az ifjú édesapja.

— A debreceni Iparos Kör és a Tiszántúli Szépművés Céh január 16-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel kulturáldélután, tart az Iparos Kör dísztermében (Simonffy utca 1/c. I. emelet). A kulturáldélután műsora a következő: 1. Nagy József, a Szépművés Céh ügyvezető alelnöke megnyitót mond. 2. Enekel az Iparos Dalegylet, vezényel Szondi László karnagy. 3. Elbeszéléseiből felolvas Frimmer Pál, a Szépművés Céh titkára. 4. Verseiből felolvas Benyovszky Pál fő szerkesztő. 5. Pálffy József Levente hírlapíró, a Szépművés Céh taga németországi élményeiről tart előadást. 6. Enkel Püspök Sándor, az Iparos Kör tagja, kisér Amik István. 7. Verseiből felolvas Törőné Korpássy Mária, a Szépművés Céh titkára. 8. Enekel az Iparos Dalegylet. 9. Zárószavakat mond Krish Károly, az Iparos Kör elnöke. Műsormegváltás 1 perő.

Minden mu andó — a búza értéke állandó!
Fektesse tőkétét búzakötvénybe!

Egyes villamos-megállóhelyek megszüntetése

A Debreceni Helyi Vasút hírdetménye

Értesítjük a vasútzóközönséget, hogy a villamoshálózat terhelésének csökkentése céljából és forrási okok miatt 1944 január hó 16-tól, vasárnaptól kezdődően a városi villamosvonalainkon az alábbi megállóhelyeket megszüntetjük:

zépén kifelé és befelé, egyetemi internátus, Vilmos császár-körúti Nap-utca, volt bábaképzde előtti, Veress-utcai, Pesti-utcai megálló, illetőleg fejtételes megállóhelyeket.

Debrecen, 1944 január hó 14-én.

Debreceni Helyi Vasút Rt. üzletigazgatósága.

Gyászrovat

Özv. Földi Józsefné Véghe Erzsébet 88 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 3 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Gyászolók: felesége, gyermekei, vejei, unokái, testvére és a rokonság. Lakás: Vigkötő Mihály-u. 28. Gebauer rendezi.

Hátori Ferenc m. kir. alhadnagy 50 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 2 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Gyászolók: felesége, gyermekei, vejei, unokái, testvére és a rokonság. Lakás: Vigkötő Mihály-u. 28. Gebauer rendezi.

Özv. Mocsár Ferencné Oláh Vilma 80 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 2 órakor lesz a 3-as ravatalozó teremből. Lakás: Lónyay-u. 26. Gebauer rendezi.

Hári Imre 37 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 11 órakor lesz a 3-as ravatalozó teremből. Lakás: Nagyszepes 64. Gebauer rendezi.

Malik Mátyásné Tráger Judanna 55 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 2 órakor lesz a 3-as ravatalozó teremből. Lakás: Fazekas Mihály-u. 5. Gebauer rendezi.

Balogh Tivadar 1. havában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozójából. Lakás: Székely hadosztály-utca 7. Temetését Bartha Váralma végzi.

A búzakötvények iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A nagyobb jegyzések közül kiemelkedik vitéz Lendvai Nándor földbíró, országgyűlési képviselő felvagon búzaértékben történt jegyzése.

Az orvoskamara vizsgálata. Olvecrona svéd professzor pesti látogatása most, hónapok múltán újabb hullámokat ver fel. Mint emlékeztet annakidején a pesti sajtó számtalan cikkben méltatta a nagy svéd orvosprofesszor híretességét és eredményeit. Valószínűleg ezzel van összefüggésben hogy az elmúlt napokban több pesti újságról s orvosok kapott idézet az orvoskamara vizsgálóbizottsági tanúhallgatására. Ezen kihallgatások eredményétől függ, indúl-e fegyelmi eljárás az orvoskamara valamelyik tagja ellen orvosi kérdéseknek a sajtóban a kamarai elvekkel ellentétes ismertetése miatt.

Nyugtázták zsákmányukat a humoros betörők. A bécsföldvári tanyákon vakmerő betörők garázdálkodnak. Két helyről rádírókésültek is loptak a betörők és az ellopott készületek helyén humoros „átvételi elismervényt” hagytak. A csendőrség most íráspróbával keresi a tetteseket.

Pesti színésznők cipő a szabadkai törvényszék előtt. Érdekes árdrágítás ügyet tárgyalt a szabadkai törvényszék. Gombás József és Ujházi József szabadkai divatcipeszeket azzal vádolják, hogy a férficipő 4-500, a női cipő 300 pengőért készítették feltek. A cipészek érdekes védekezést terjesztettek elő a bíróság előtt. Gombás például azzal védekezett, hogy Karády Katalin és Simon Erzsébet havonta új címmodelleket terveztek s a szabadkai hölgyek is mind ilyen címpótlaknak akarnak járni, ők tehát kénytelenek voltak Pestre utazni és a pesti cipészeket drága pénzen megszerezni a modelleket. — Azt olyan drágák az ő cipőik A bíróság további bizonyítást rendel el az ügyben.

Üzenetek a frontról

Fodor János honvéd a K. 539. tábori postaszámraól megnyugtató üzenet küldi Balmazújvárosban lakó hozzátartozóinak. Az új év alkalmával szerető szívének jókívánságait küldi.

Tóth József őrzetető a K. 178. tábori postaszámraól üzeni Debrecenbe rokonainak, hogy közelesem szabadságra hazaérkeznek. Addig is szerető csókjait küldi.

Kocsis Vilmos zászlós a Z. 520. tábori postaszámraól kéri azokat a külföldi, illetve debreceni lányokat, akiknek van szívük és idejük a levélíráshoz, hogy sorraival keressék fel rendeltetési helyén.

Lengyel Géza tizedes az F. 600. tábori postaszámraól megnyugtató üzenet küldi és szerető csókjait debreceni hozzátartozóinak.

Fingner István őrzetető az L. 128. tábori postaszámraól üzeni az Elgner, Szalontai és Hanesch családoknak, hogy jól van és leveleket nagyon várja. Sok szeretettel csókolja kedves mindnyájukat a messze idegenből.

Kovács Gyula honvéd a K. 570. tábori postaszámraól üzeni szüleinek, rokonainak és ismerőseinek, hogy hála Istennek a legjobb egészségben van, szerető csókjait küldi és sok levelet vár. Mancikát csókolja.

Szentmiklóssy Sándor honvéd üzeni Debrecenben lakó szüleinek és rokonainak, hogy jól van, egészséges és mindenkit szeretettel üdvözlő a messze orosz földről.

Horváth Sándor honvéd az F. 323. tábori postaszámraól üzeni édesanyjának, rokonainak, Kaszára keresztneveinek és minden jó ismerőseinek, hogy nincs semmi baja és ne aggódjanak, ha olykor kevés levelet kapnak. Mindannyioktól sok levelet vár és szerető csókjait küldi.

Sandra Mihály honvéd a B. 455. tábori postaszámraól megnyugtató üzenet küldi szüleinek és testvéreinek. A szeretet hullámhosszán küldi szerető csókjait. Üdvözl minden kedves ismerősét.

Rolly Béla Zoltán zászlós az A. 469. tábori postaszámraól küldi szerető csókjait szüleinek testvéreinek és rokonainak. Nincs semmi baja. Ne haragudjanak, ha csak ritkán tud írni, de ez nem rajta múlik. Csomagot és levelet vár, mert azok eddig igen gyéren érkeztek. Köszönetet mond azoknak a kedves debreceni ismerőseinek, akik a karácsony és szilveszter alkalmából sorakkal felkeresték.

Varga Sándor honvéd a C. 220. tábori postaszámraól üzeni szüleinek, feleségének és testvéreinek, hogy ne aggódjanak, ha mostanában nem kapnak tőle levelet. A bakancsa megkerült Szerető csókjait küldi a messze idegenből, ismerőseit üdvözl. Csomagot és sok levelet vár.

Varga Sándor az L. 128. tábori postaszámraól üzeni feleségének, hogy hála Istennek a legjobb egészségre van, ne aggódjanak érte. A tűzkeresztet a bajtársa megkapta. Szerető csókjait küldi és sok levelet vár.

Budapesten és környékén mártól kezdve újabb intézkedés jegy nélkül szabadon vásárolható a vörshagyma.

Bajban vannak a zágrábi hőlyfodrászok. Az árammal való takarékoskodás érdekében megtiltották, hogy a fodrászszalonokban a világításon kívül más célra is használjanak áramot.

Száz tonna citrom van útban Spanyolországból Finnországba. Ez az egyetlen gyarmatarúszállítmány, amely a déli államokból eljut északra ebben az időnyben. (MTI).

— 1912 pengőből elloptak 800 pengőt, a többit otthagya a tettes Nem minden napi lopás ügyében tett feljelentést Gulyás Demeterné nyírábrányi lakos. Ismeretlen tettes nyitott szekrényre fiókjában levő vaskazettából, melyben 1912 pengő volt, ellopott nyolc drb százasat. A tettes akinek ügylátszik ennyire volt szűksége, a többi pénzt otthagya. A károsult feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást.

KÖZGAZDASÁG

Gazdakönyvvvel ellátottak zsrbeszolgáltatási kötelességének ellenőrzése

A 120.400—1943. K. M. rendelet a zsrbeszolgáltatási kötelesség ellenőrzését rendelte el.

Mindazon gazdakökök, akik előirt zsrponttartozásukat ezideig nem szolgáltatottak be, vagy azt gazdakönyvükbe a Gabonáirodában nem vezették be, legkésőbb folyó hó 15-ig kötelesek ott jelentkezni, a beszolgáltatást igazolni, vagy nyilatkozni arra vonatkozólag, hogy a beszolgáltatást milyen terménnyel vagy termékkel (kukorica, árpa, olajos mag, sertézsőr, stb.) kívánják teljesíteni.

Figyelmeztetnem az érdekelteket, hogy amennyiben fenti kötelességüknek ezen utolsó határidőig eleget nem tennének, ellenük a rendelkezésben előirt megtorló intézkedéseket azonnal megteszem, ezenkívül a beszolgáltatási kötelesség teljesítése iránt szükség esetén karhatalom igénybevételével fogok intézkedni. **Polgármester.**

Néhány szó a debreceni borról

A „Debrecen” január 11. számában olvastam néhány sort arról, hogy kifogásolták a debreceni bor minőségét, sokan úgy tartják, hogy savanyú, igaz van az egyik debreceni kitűnő gazdának, nem mindegy volt savanyú a bor, mert az évjáratról függ, hogy milyen termés volt. Tapasztalat után tudom, hogy a debreceni logyazato közönség inkább a „lágy” és édeskes bort szereti.

Itt kell megemlítenem azt is, hogy a borkereskedelemlé — üzletet a kivételek — nem alkalmasnak megfelelő szakembereket, kimondottan okleveles Budapeston végzett „pincemestereket” csupán olyan egyesnek nevezik magukat pincemestereknek, akik „nehányhetes” tanfolyamot „lehallgatnak”. A borászat mesterségét 3 egész évig kell tanulni azt nem lehet csak úgy „elsajátítani” néhány hét alatt. A borkészlet értet és bírdni kell. Nincs savanyú bor, minden bor jó és élvezhető, ha azt kellő képpen és a bortörvény által előirt módon kezelik. **Hegedűs Pál pincemester.**

Hírdetmény a hároméves kori betöltött lovak és öszvérek, valamint kettős fogatú járművek 1944. évi január havi rendes és pótvizsgálatáról

Közl a hatóság a város érdekelte lakosságával hogy azok akik lovaikat és járműveiket az 1943. évi október hó 5. és december hó 16-a között tartott rendes vizsgálatra bármely ok miatt elő nem vezették, — az alább következő helyekre és időben meg elővezethetik:

1. 1944. évi január hó 20-án 8—10 óráig terjedő időben a Halápi csárda előtti területre.
  2. 1944. évi január hó 21-én 8—10 óráig terjedő időben a Baromvásártérre.
  3. 1944. évi január hó 24-én 8—10 óráig terjedő időben a Szoboszlai úti külső útházhoz.
  4. 1944. évi január hó 24-én 9—11 óráig terjedő időben a Kadarcsi csárda előtti területre.
- Az 1944. évi január hónapban a rendes vizsgálatot csak a következő helyeken tart a lovívzsgáló bizottság:

1. 1944. január hó 25-én az ohat telekházi bér gazdaságban.
2. 1944. január hó 26-án pedig a Hortobágyon a Mátai biztosi hivatalnál.

Mindkét vizsgálati helyre 8—10 óráig terjedő időben kell a lovakat és a járműveket elővezetni. Akik ezt az utolsó alkalmat is elhalasztják, — azok ellen a hatóság a kihágási eljárást folytatni tételi és karhatalommal fogja vizsgálat végett lovaikat és járműveiket előállítani.

A vizsralat aluli mentességre.

az igénybevétel aluli mentességre és a büntető rendelkezésekre vonatkozó tudnivalókat az 1943. évi november havában kibocsátott és a vizsgálati helyeken kifüggesztett hírdetmény tartalmazza.

A városi elsőfokú közigazgatási hatóság.

Hírdetmény az arató és kaszálógépek bejelentéséről

A 7.120—1938 M. E. számú valamint ennek végrehajtási tárgyában kiadott 110702—1942. F. M. számú rendelet értelmében az arató és kaszáló gépeket nyilvántartásba kell venni.

Ezért felhívja a hatóság mindazokat akiknek a birtokában bármilyen címen arató, vagy kaszáló gép van, hogy ezeknek a gépeknek az alább részletezett adatait a városi elsőfokú közigazgatási hatóság (Kossuth ucca 20.) f. sz. 46. számú helyiségében f. h. 22-ig jelelték be.

Elvárja a hatóság, hogy az ilyen fontos közeletlási és honvédelmi érdekekre tekintettel bejelentési kötelezettségüknek a fenti határidőn belül eleget tegyének.

A bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmaznia: 1. A tulajdonos (gyár, kereskedő birtokos, stb.) neve és lakása (cége, telephelye). 2. A gép gyártója, gyári jelzése és száma. 3. A gép tartásának helye. 4. Arató gépeknek annak fajtája: marokkrakó, kévekrakó. 5. A gép vontatása: gépi, vagy állati erő. 6. A gép állapota: kifogástalan, kisebb javításra szorul, nagyobb javításra szorúl, használhatatlan. Debrecen

DEBRECZEN 7 OLDAL 1944 I. 15

sz. kir város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Mi újság a budapesti élelmiszer nagyvásártelen?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint január 7-től 13-ig az éle- és vásártelen piacon az árak nem változtak. A fővárosban a legmagasabb hatósági árak voltak érvényben. A zöldség- és fozelékféfé piacon a sóska ára 200 fillérrel csökkent, viszont a paraj ára 40, a felecsa ára 60, a leveles karfiol ára 100, a tisztított karfiol ára pedig 110 fillérrel emelkedett. A gyümölcspiacon a körte ára 100 fillérrel emelkedett, az elb-kint. A többi árak nem változtak.

Az ipari anyagvitalat munkamenetét az év elejétől lényegesen egyszerűsítették. Az anyagigénylések kezelése eddig osztályként történt, ami külön-külön iktatók, nyilvántartók fenntartását kívánta meg. Most már központilag intézik az iktatás, az igénylés és kiutalás munkáját, ami nagy feladatot, mert ma már kezei kezérelt anyag forgalmát ellenőzi és irányítja az ipari anyagvitalat. Jelentő e hivatal teljesítménye, hogy az elmúlt évben egymillió aktát intéztek el. (MVS)

Az önállóvási Alapot az új tervek szerint bekapcsolják az államgazdasági előkészítő munkába. Tízalig az alap mintegy 6.5 millió pengőt utalt ki önállóvásiara, amelyből egymillió pengő jutott főiskolát és középiskolát végzetek üzleti helytállásának támogatására, a fennmaradó összeg pedig kisebb végzettségek önállóvásiara fordították. Az új elgondolások szerint az alap 15 millió pengőre vagyont lényegesen fel kellene emelni, mert a háború után szükség lesz majd arra, hogy fedezetlenül hitelekkel ne csak a már meglévő vállalkozásokat támogatassák, hanem elősegítsék új, életképes gazdasági egységeket is létrehozni abban az időszakban, amikor a magánvéteknységnek nagyobb lesz a fontossága mint most. (MVS)

SPORT

A DVSC átadta Mestert a Veszprémi Danuviának, — Kádast leigazolták a debreceni csapathoz

A DVSC vezetőségét meglepetészerűen érte a mult hét végén balószeketőjének Mester Istvának az a bejelentése, hogy el szeretne távozni Debrecenből. A vezetőség arra a sportszerű állapponra helyezkedett, hogy erőszakkal senkit nem tart vissza, sőt mivel Mester nagyon előnyös ajánlatot kapott Veszprémtől, — ahol a Veszprémi Danuvia edzőnek és játékosnak hívta meg, a játékos boldogulása érdekében a váltásdíjat is egészen alacsonyan szabta meg és 3.000 pengőért tehát kevesebbért, mint két évvel ezelőt a Szegedtől átvette a debreceni vasútascsapat Mestert, átadta a játékos a Veszprémi Danuviának. Mester távozása befejezett tény.

Ugyanakkor most már véglegessé vált Kádásnak a Felten SC játékosának megszerzése, akire a Rujs is igényt tartott. Az egyesbíró döntése alapján Kádast a DVSC-hez igazolták le és így 3

A magyar kosárlabda válogatott Debrecenben

Vasárnap a DVSC rendezésében nagyszabású kosárlabda vilálmturna kerül lebonyolításra. — meymen a magyar A és B kosárlabdaválogatott, a BTE férfi és női, a Székesfehérvári Máv Előre TK női, a DEAC férfi és női valamint a DVSC férfi csapatai vesznek részt.

A kosárlabdázás népszerűsítése érdekében megtartandó vilálmturna külön csemegéje lesz a magyar válogatott — Utánpótlás válogatott visszavágó kosárlabdamezőkzés, melyet legutóbb a pom pásan játszó fiatalok nyertek meg. A magyar csapatban a magyar kosárlabdaspot elgárdója így Bajári dr., Solymossy, Bácsalmássy dr., Szamosi, Velkei, Kardos, Mogyoróssy, Csányi, Szabó, Stolpa és Szomor szerepel, de kívülük ott fogjuk látni a budapesti BTE kiváló együttesét, mely egyik legerősebb elsőosztályú csapatunk. A DVSC fejlődőképes együttese, — mely az utóbbi időben remekül szerepelt — valamint a másik debreceni egyesület a jóképességű DEAC csapata vesz még részt a férfi vilálmturnán. A hőlykosarasok mezőnyében a BTE több magyar válogatottat szerepeltető együttese, a Székesfehérvári Máv Előre TK neves csapata és az országos bajnokságon harmadik helyezett DEAC vetéikedik maíd a

büszke első helyért. A DEAC együttesében már ott fogjuk látni Zeley Margitot és Wágner Évát — a két testnevelési tanárnőt — akikkel jelentős erősödés érte az egyetemista hölgyek csapatát.

A nagyszerű kiváló sportot igéző egészen új vilálmturna részletes műsorát hoinapi számunkban közzöljük. A küzdelmek délelőtt fél 10 délután pedig 3 órakor kezdődnek. Jegyek elővételben a Könyvfele trafikba kaphatók. A váltott jegy egész napra érvényes!

Balogh Ferenc a DVSC atléti, kézilabda- és kosárlabda szakosztályának vezetőjét nevezte ki a Magyar Kézilabdázó Szövetség a Keleti kerület vezetőjévé Balogh Ferencben az arra a legérdemesebb sportvezetőt kapott megbízatást és tisztséget.

Egresin a Kispeszt válogatott szílsőjén sérvműtétet hajtottak végre. A kintű szílső hónapokig nem játszhat.

A DMTE leigazolta Sipeckyt a Goldbergeri SE összekötőjét.

December 15—február 15 és június 15—augusztus 15 között igazolhatók át társadalmi egyesületbe a levante labdarugó bajnokágeit szereplő játékosok.

Hámorit, a volt DVSC közép-csapatát, a SalBTC a Hala-dásnak és így végleges, hogy Szombathelyen rugja a tavaszi dényben a labdát.

A DVSC keddi első szabadtéri edzésén már részt vesz a három új játékos: Kádas, Dobes és Lukács.

A DVSC birkozói erősen készülnek a január 30-án Debrecenben lebonyolításra kerülő Magyar válogatott-Vasutas válogatott birkozóversenyt megelőző vasutas válogató mérkőzésre, mely január 23-án lesz Budapesten. Debrecenből Tarányi, Gedeon és Mihályffy beválogatását várják.

Daray a DVSC válogatott ökölvívója, vasárnap Budapesten „válogatottfoglalkoztató” mérkőzésen magdolnavárosi Kaltecherrel mérkőzik.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY. Elárverezek Hosszúpályi községben 314 szám alatt, 1944 évi január hó 18-án, délelőtt 12 órakor 3090 pengőre becsült gözkazán és mérleget. Király Béla sk. kir. bír. végrehajtó.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZO 54

JANOSSY magannyomozo bizalmasan nyomozo es megfigyel. Virag u. 21. telefon: 23-78. 54 199 2 y

GALOCSY legregybb magannyomozo megfigyelési nyomozasai uszkretek eredimenye sek. Zöldfa u. 3. szám telefon: 28-72. 54-72-34

KOSZTOLANCSY magannyomozo, bizalmasan megfigyel, nyomozo, Lorántffy utca 19. 54-408

ALKALMAZÁSI NYER FÉRFI VEGYES

Ujság-kézbesítőket
(terfiakat, nőket) azonnal felvesz a kiadói hivatal, jó fizetés, nyugdíj.

IRODAI FÉRFI (32)

AZONNALI belépésre gyakorolnok (vagy nő) keresünk írásbeli jelentkezők „Bankgyakornok” jellegre a kiadóba. 32-1549

IPARI FÉRFI (33)

FÉNYKÉPÉSZ segédet vagy nőt, elsőrendű munkaröket állandóra azonnal felvesz Berzéki műterem. 33-1377

FIATAL újródrazs segédet keresek teljes elátással, fizetéssel, Szanka Imre Balmazújváros. 33-1511

SZABOSEGÉDET felveszek, Juhász úrszabóság, Hatvan utca 29. 33-1575

ÚRIFODRASZSEGÉD beléphet, esetleg azonnal is. Vasuti fodrásznál pályaudvar. 33-1329

TANULO FIÚ (64)

TANULÓT magas fizetéssel felvesz Auspitz bádogos Rákóczi utca 1. 64-1576

KIFUTÓ FIÚ (49)

EGY kifutó felvétetik, Körössy, Mester utca 39. 49-1969

ALKALMAZÁSI NYER NŐ VEGYES (4)

KÖTÉLVERŐT és orsós asszonyokat dúrva munkára felveszek, Rákóczi utca 5 fűszerüzlet. 4-1968

GYERMEKSZERETŐ

15-17 éves leányt keresek azonnaira, Jelentkezés Péterfia utca 42-44 szám alatt földszint jobb ra, harmadik ajtó. 4-1991

TAKARITONO, vagy férfi, aki parketthez is ért, reggel 6-7-ig vagy este 8-9-ig felvétetik. Fizetés 50 P. Cím a kiadóban. 4-1512

JÓHÁZBÓL való nőt

vagy lányt keresünk felügyelői állásban mára marosszigetre Bemutatkozásra személyes megbeszélésre található vagyok szombaton egész nap, vasárnap délelőtt Oovda utca 11. Zatu-reckynénál. 4-1463

LABADOZO beteg 60 éves férfi mellé, közepkorú háztartási alkalmazottat azonnaira keresek, Hatvan utca 6 sz. II. em 7. 4-1468

REKVOBETEG kiszolgálására közepkorú nőt felveszünk, Iskola utca 6 szám. 4-1496

JÓCSALÁDBÓL árva kislányt házi és ipari munkára, teljes ellátással alkalmaznánk. Cím a kiadóban. 4-1491

GYAKORLOTT kiszolgálónó felvétetik, étkezdé, Batthyány utca 11. 4-1582

MEGBIZHATÓ izraelita nőt, gyermek mellé felveszek, Kere-tetőbólt, Piac utca 89. 4-1567

TEHENESZT felveszünk, Bethlen utca 41. 4-26

IRODAI NŐ (34)

NÉMI irodai gyakorlat-tal rendelkező négy polgárit végzett leány gyakorlatnoknak felvétetik. — Springer könyv-, fotóüzletben, Ferenc József út 38. sz. 34-1556

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

INTELLIGENS jó modorú keresztény fiatal 20 éves leány elmenne nagy előkelő étterembe kenyeres, vagy kávéslánynak. Más városba meg szivesebben. Válaszokat a lap kiadójába kérek, Sürgös” jellegre. 3-1996

FIATAL leány elmenne kiszolgálónőnek, 7 évi praxissal, vagy gyermekek mellé, zsidó családhoz Paszternák Ida, Máramarossziget, Kanczy utca 58. 3-1550

UZLETI AJANLAT 67

FŐRÓTT gramofon lemezért 4 pengő fizetek Koroelya 10 pengőtől. Bíró, Hunyadi u. 22. 67-1283 3. 18

SZORMEBUNDAKAI javitok alakítok, testek, veszek, eladok, Kövory szücsmeister püspöki palota. 67-599 2 2

HASZNALT órákat veszek, javitok, eladok, — Schiffmann, Vendég u. 7 (kisállomásnál). 69-858

ELHASZNÁLT férfi kálapjait megveszi, papucs készíttést, javítást vállal. Textillfeldolgozó — Batthyány utca 1. I. emelet. 67-1394 2. 12

LEGOLCSÓBBAN test tisztít Weisz keimerfesto Arany János u. 29 sz. keresztépület. 1900 vv

KÖLCSÖNZÖK porszívót, gramofont, lemezeket veszek: porszívó, s parkett, — varrógépet, gramofont, lemezeket, ventilátort, hajszárítót a legmagasabb árakon. Soltész, Kálmán tér 2. 67-1357 4. 30

BEJARONÓ (8)

BEJARONÓ felvétetik, délelőtre, Honyéd utca 6, hátsó lakás. 8-1988

BEJARONOT felvesz dr Rácz ügyvéd, Ferenc József út 68 szám. 8-1592

BEJARONOT 15-ére keresek, Földes, Arany János utca 23. 8-1588

BEJARONÓ február el-sejég kisegítőnek felvétetik, Lorántffy utca 3. baloldali lakás. 8-1590

BEJARÓ háztartási alkalmazottat azonnaira felveszek, Széchenyi utca 11. I. 8-1579

BEJARONOT keresek délelőtre, vagy délutánra, Weisz, Timár utca 52. 8-1578

BEJARONÓ hetenként kétszeri takarításra alkalmazást kap. József kir. herceg utca 35. sz. földszint jobb. 8-1577

KET bejaronó kerestetik/egyik koszt nélkül, délelőtre József kir. herceg utca 6 bal földszint. 8-1543

MEGBIZHATÓ bejaronó felvétetik, Egymalom utca 3. 8-1557

MEGBIZHATÓ bejaronót azonnaira felveszek, udvarban hátul, — Lengyel, Baltazar utca 22 sz. 8-1580

BEJARONÓT keres 2 személyhez Sarok utca 2. 8-2000

BEJARONÓ felvétetik Jelentkezni 10 óra után József kir. herceg utca 35 sz. 8-1999

BEJARONÓ 2 órai munkaidőre, reggeli órákban, azonnaira kerestetik, Svetits-palota, második udvar, IV. 6. 8-5

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

INTELLIGENS jó modorú keresztény fiatal 20 éves leány elmenne nagy előkelő étterembe kenyeres, vagy kávéslánynak. Más városba meg szivesebben. Válaszokat a lap kiadójába kérek, Sürgös” jellegre. 3-1996

FIATAL leány elmenne kiszolgálónőnek, 7 évi praxissal, vagy gyermekek mellé, zsidó családhoz Paszternák Ida, Máramarossziget, Kanczy utca 58. 3-1550

UZLETI AJANLAT 67

FŐRÓTT gramofon lemezért 4 pengő fizetek Koroelya 10 pengőtől. Bíró, Hunyadi u. 22. 67-1283 3. 18

SZORMEBUNDAKAI javitok alakítok, testek, veszek, eladok, Kövory szücsmeister püspöki palota. 67-599 2 2

HASZNALT órákat veszek, javitok, eladok, — Schiffmann, Vendég u. 7 (kisállomásnál). 69-858

ELHASZNÁLT férfi kálapjait megveszi, papucs készíttést, javítást vállal. Textillfeldolgozó — Batthyány utca 1. I. emelet. 67-1394 2. 12

LEGOLCSÓBBAN test tisztít Weisz keimerfesto Arany János u. 29 sz. keresztépület. 1900 vv

KÖLCSÖNZÖK porszívót, gramofont, lemezeket veszek: porszívó, s parkett, — varrógépet, gramofont, lemezeket, ventilátort, hajszárítót a legmagasabb árakon. Soltész, Kálmán tér 2. 67-1357 4. 30

BEJARONÓ (8)

BEJARONÓ felvétetik, délelőtre, Honyéd utca 6, hátsó lakás. 8-1988

BEJARONOT felvesz dr Rácz ügyvéd, Ferenc József út 68 szám. 8-1592

BEJARONOT 15-ére keresek, Földes, Arany János utca 23. 8-1588

UZLETI KERESLET 66

Figyelem!

Magas árakat fizetek szönyegekért, függönyökért, ezüst és alpacca készletekért. — jobb márkájú festményekért régi bútorkéért nemes dísztárgyakért stb. In koszagkövetítő. püs-pöki palota. 66 1991 1. 21

TOLLA! legmagasabbi napi áron vesz „Hagygya” tollgyújtó telep. József kir. herceg u. 71. 66-760

DIÁK TELJES ELLÁTÁSRA

EGY, vagy két diák-leányt teljes ellátásra felveszek, Ótalmol utca 9 sz. 12-1464

EKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket ezüstöt, brilliansat, magas aron veszek. Ékszerjavítás. Pollák aranyműves, Hatvan u. 2 19-239 3. 2

RÉGI ékszer, drágakövet, ezüstöt, ezüstpézt, legmagasabb árban veszek, Fránk Piac u. 73. 19-1574 3. 21

ARANYAT, ezüstnemet, ékszereket napi-áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 19 593 2. 18

ARANYAT aranyért! Ocska aranytárgyait modernre becserélem, Szecsényi, Sas utca 2 sz., telefon: 26-60. 19-898 3. 2

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíró iskolájában tanfolyamkezdés. — Batthyány utca 1. szám. Debreceni tanker. főig. eng. sz.: 6475-1942. 56-1774 3. 24

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

EGY drb 2 4 lóerős motor 283.38 voltos, 2800 percfordulatos centrifugál szivattyúval szívó és nyomó csatlakozással, bébellel minőségben, alig használt állapotban eladó Honvédtemető utca 6. szám. 7-187 vv

PORSZIVÓ „Oriás” elősörangú állapotban eladó. Arany János utca 54. földszint 3. Fülöpéknél. 7-1564

RÁDIO (58)

RÁDIO, világvevő és 2+1-es eladó. Szent Anna utcai rk temető csösz ház. 58-1518

RÁDIO 1941 típusú, öt-lámpás, EKA super, eladó, új állapotban, Csapó utca 26, hátsó lépcső. 58-1558

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kitünő képzettséggel vállalkozok, Vargyas Nap utca 17, vidéken is. 28-624 5. 3

BÚTOR (9)

HALOSZOBÁKAT legolcsóbban, bizalommal csak Lőcsői bútortól vásárolhat. — Eötvös u. 66. 9-1106 3 15

HALOSZOBÁK, ebéd-lők, kombinált szobák, s konyhaberendezések Sallamon bútortól. J.ó minőségű, alacsony árak Hunyadi u. 2. 9-238 2. 27

FIGYELEM! Sajátkészítményű konyhaberendezések festett hálóik, kombinált szekrények raktáron Arany János u. 1. udvarban. 9-1366 3. 5

FIGYELEM! Tisztított hálószoba s nagy ebélkredenc szép bútorkéért nemes dísztárgyakért stb. In koszagkövetítő. püs-pöki palota. 66 1991 1. 21

TOLLA! legmagasabbi napi áron vesz „Hagygya” tollgyújtó telep. József kir. herceg u. 71. 66-760

DIÁK TELJES ELLÁTÁSRA EGY, vagy két diák-leányt teljes ellátásra felveszek, Ótalmol utca 9 sz. 12-1464

EKSZER, ARANY, EZÜST (19) RÉGI ékszereket ezüstöt, brilliansat, magas aron veszek. Ékszerjavítás. Pollák aranyműves, Hatvan u. 2 19-239 3. 2

RÉGI ékszer, drágakövet, ezüstöt, ezüstpézt, legmagasabb árban veszek, Fránk Piac u. 73. 19-1574 3. 21

ARANYAT, ezüstnemet, ékszereket napi-áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 19 593 2. 18

ARANYAT aranyért! Ocska aranytárgyait modernre becserélem, Szecsényi, Sas utca 2 sz., telefon: 26-60. 19-898 3. 2

OKTATÁS (56) DR NAMÉNYINÉ gyorsíró iskolájában tanfolyamkezdés. — Batthyány utca 1. szám. Debreceni tanker. főig. eng. sz.: 6475-1942. 56-1774 3. 24

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7) EGY drb 2 4 lóerős motor 283.38 voltos, 2800 percfordulatos centrifugál szivattyúval szívó és nyomó csatlakozással, bébellel minőségben, alig használt állapotban eladó Honvédtemető utca 6. szám. 7-187 vv

NINCSEN fényes kirkatunk, bútort olcsón adunk, Piac utca 71 sz. udvarban, Brilliné. 9-1356 4. 8

BETEGTOLÓKOCSI politurozott hálószoba s nagy ebélkredenc szép bútorkéért nemes dísztárgyakért stb. In koszagkövetítő. püs-pöki palota. 66 1991 1. 21

KÖNYHABUTOR, modern, teljesen új és egy férfi kerékpár eladó. — Márton Kálmán utca 12. 9-1537

KIADÓ ÜZLET, MŰHELY RAKTAR 41

KIADÓ egy 7 méteres helyiség, műhelynek, — vagy raktárnak, Meszena utca 23. 41-1568

LAKÁST KERES (52)

KÉT-HÁROM szobás vagy ennél nagyobb lakást keresek, két ki sebb szobát cserébe adok. Korrekt közvetítőt magasan díjazok Cím a kiadóban. Telefon: 23 47. 52-1951

SZERÉNYEN bútorozott különbejáratú kis szobát keres magános fiatalember. Cím: „Belváros” jellegre a kiadóba kérem. 52-1561

LAKÁSCSERE (53)

SVETITS palotában lévő egyszobás, fürdőszobás, központi fűtéses főbérleti garzon lakószobát elcserélném a város bármely részén fekvő háromszobás, komfortos lakással. Ajánlatot „Lakáscsere” jellegre a kiadóba kérek. 53-1453

KIADÓ LAKÁS EGYSZOBÁS (45)

KIS SZOBA, konyhát adok altiszt házaspárnak, ki a háztartásban segít. Andrassy út 79. sz. délután 4 óratól. 45-1528

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

BÚTOROZOTT szoba kiadó, Arany János utca 18, harmadik lakás. 10-1580

KÜLÖNBEJÁRATU üres szoba, fürdőszoba használati kiadó, püspöki palota, 1 kapu, II. e. 51 ajtó. 10-1581

IDŐSEBB férfit felvesz lakótársul magános özvegyasszony, lehetőleg nyugdíjast, Gyár utca 6. B. sz. 1. ajtó, Postakert. 10-1574

BÚTOROZOTT szoba tisztviselőnek kiadó. Szent Anna utca 48. sz., keresztépület Erdeklődni: 2-4-ig. 10-1

ELVESZETT (13)

TIZENNEGYEDIKÉN délután a Bika gozdfűrdőből tévedésből elvitt aranyláncomat brilliáns kereksttel, Hunyadi utca 11. jutalom ellenében visszaszolgáltatni” szíveskedjen. 13-1584

VEGYES (68)

HASZNÁLT CSŐ-ÓLMOT vesz lapun nyomdja: József kir. herceg-utca 1. (Bika bérház).

ELADÓ wertheimpáncél pénzszekrény Cím a kiadóban. 36-1466

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

ELADÓ jókarban levő paraszt löszerszám, vas-kályha, targoncakerék Apafi 16 jobbra 5. ajtó. 24-1522

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

GAZDASÁGI tetszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19. 24-1358 3. 5

JELENTKEZZEN azon két kerékpáros, akik látják 8-án éjjel 11-12 között a Hajnal utcán megverni egy újságost. Cím Furka, Hajnal utca 2 szám. 68-1471

FÉNYKÉPEZŐGÉP 22

FÉNYKÉPEZŐ. gépjét magas árban megvásárolom. Ajánlatot a gép ismertetésével kérem a kiadóba FOTO jellegre. 22-1562

KISFILMES fényképező gépjét jó árat fizetek Cím a kiadóban. 22-1563

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEKÁGY, keményfából, fényezés 103 20 P. Szabó asztalos, bútortulésében, Csapó u. 33 sz. 27-191 2. 14

HASZNÁLT RUHA, CIPO (69)

KHEKI kamgarn tisztizubbonyok, nadrágok és pilótaöltöny jöminőségben eladók, Borovszky úrszabóságban, Csapó utca 98. 69-1963

GYÖNYÖRÜ ezüstroka kep, megbizásból eladó Piac utca 4. emelet, délután 3-5-ig. 69-1343

BÉKEBELI minőségű használt felöltők, szép öltönyök, levente kamgarn ruhák eladók. Borovszky szabóságban Csapó utca 98. 69-1964

EGY jókarban levő finom perzsabunda, tavasz-békebeli szövetből készült kabát és kosztium eladó. Megtekinthető: Pannonia szálló, délelőtt 9-12 között. 69-1418

EGY alighasznált fekete bársonygalléros férfi télikabát eladó. Debrecen, Vendég utca 80, 2. ajtó. 69-1463

EGY háziszőtt öltöny és szmoking eladó, szem klinika, Ungvári Antal. 69-1519

TISZTI ZUBBONY, egy pár gumicsizma, férfi rövidszarú és egy ballon kabát eladó. Hűvelyes u. 10 szám. 69-1555

SÖTÉTSZÜRKE férfi télikabát, szörme beléssel teljesen jókarban eladó, megbizásból Moskvics úrszabó, Piac utca 41 sz. 69-1429

SZILSKINHUNDA eladó Megtekinthető Csapó u. 88. illatszertár, vasárnap, hétfőn az udvarban. 69-1565

ELADÓ fekete férfiöltöny és vasutas köpeny, Meszena utca 21. 69-1551

TÜZHELY KÁLYHA (46)

JÓ nagyobb samottos kályha, Mester utca 13, vendéglő, eladó. 46-1523

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

LOVASSÁGI kardot veszek, 115-120 cm, hoszszúságban, vagy cseréllek 100 centiméteressel. Lipták sportüzlet Péterfia 8. 37-1344

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)